

SZÉPIRODALMI s ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Rákosi Jenő.

Rákosi Jenő.

A népszínház három éves multja megmutatta, hogy Rákosi Jenő, ki a népszínház alapítása körül is nagy buzgalmat s odaadást fejtett ki, annak felvirágoztatására is képes volt.

A népszínház ma már mint teljesen meggyökeresedett intézmény, egyik hatalmas tényezőjét képezi a főváros megmagyarosításának, s így az a férfi, ki az intézmény alapítása, valamint felvirágoztatása körül is hervadhatatlan babérokat szerzett, s ezenfölül irodalmunkban is kiválóbb helyet foglal el, kétségtelenül érdekelné fogja t. olvasóinkat.

Rákosi Jenő született Acsádon, Vas megyében, 1843. november havában. Atyja több gyermeke mellett őt is a tudományos pályára szánta. Hat osztályt végzett, részint Kőszegen, részint Sopronban, a benedekrendiek gimnáziumában.

Nem sokkal ezután szülői kedvezőtlenebb viszonyok közé jutván, gazdatisztnak ment, s néhány évet töltött Somogy megyében, de a gazdasági pályát már 1863-ban odahagyva Budapestre jött, hol nagy küzdelmek árán sikerült neki az érettségi vizsgát letenni, költői tanulmányait és munkálkodását tovább folytatni s nehéz munkával (ügyvédeknel dolgozva) önmagát is fentartani.

Költői hajlama határozottan a színpad felé vonta s 1865-ben lépett föl először „V. László” című drámájával s „Aesopus” című vígjátékával, melyek szerény kiállítású kötetben jelentek meg. Egy év mulva „Aesopus” színre is került, s oly határozott sikert aratott a közönség előtt, hogy színészeink azon idő tájt kevés darabban kaptak anyi tapsot, mint eme fiatal író első munkájában.

Nem sokkal ezután a „Pesti Napló” munkatársává lett, hol éles és eleven tollát csakhamar figyelemre méltatták a politikai körök, anyira, hogy az ezek egyike által alapított „Reform” című deákpárti lap szerkesztésével bízott meg, s ezt egész 1875. évig szerkesztette.

Ez idő alatt változó szerencsével folytatta színműíró pályáját. A „Régi dal, régi gyűlölségről” című polgári dráma kevés tetszést nyert, de a koronázás idejében a budai népszínházban előadott alkalmi darabja: „A szent korona varázsa” ismét életet mutatott. Közben Shakespeare fordításával is foglalkozott, s a magyar Shakespeareben négy színmű jelent meg tőle.

1869-ben a Kisfaludy-társaság is tagjai sorába választotta a fiatal költőt, ki ott székét „Szép Ilonka” című drámai költeményének egy felvonásával foglalta el. „Hyperbus”, „V. László” és „Szép Ilonka” című színművei nem kerültek színre, de az ezek után következett négy darab mind ismeretes a közönség előtt, úgy a színpadról, mint nyomtatásból.

Eme művek s a hirlapírói pálya országosan ismeretessé tették Rákosi Jenő nevét, s a színház ügyeivel, s igazgatási kérdésekkel is gyakorta foglalkozván, mind erősebbé vált az a vélemény, hogy a tevékeny színműíró méltó terül tekintené becsvágyának, ha valamely színház élére állhatna, mint igazgató.

A népszínház felépülése ezt lehetségessé tette, s minthogy Latabár, Miklósy sat. társulatainak bukása után az építő bizottság nem nagy bizalommal volt a vidéki igazgatók iránt: a pályázathirdetés mellőzésével jobbnak látta Rákosit kérni fel, kinek szívós erélye, buzgó tettvágya, érdeklődést kelteni tudó mozgékonyága elegendő biztosítékot nyújtottak, arra nézve, hogy jól szervezett társulattal meg tudja teremteni az új népszínháznak közönségét s ezzel jövődjét.

És Rákosi Jenő megmutatta rövid három év alatt, hogy nem csalódtak benne azok, kik bizalmukat beléje helyezték. A népszínház jövője ma már biztosítva van.

—y.

Ráró és Csillag.

(Elbeszélés).

Balázs Sándoról.

(Vége)

A sánta világot próbált ember volt. Nem vette zokon e szívből fakadt jó kívánságot. Hanem csak fejét csóválgatta s azután pipára töltve, azt mondta, hogy ha az ember bajban van, hát sok bolondot összevissza beszél, de kutyaugatás nem halatszik menyországba.

Azután meggyújtotta pipáját s újból hozzálátott a favágáshoz.

Marci pedig levette a Csillagról a hámat s szénát vetett eléje.

— Mit is ijeszgeti kend e szegény gyermeket?!

— felelt vissza jó hoszú időre a sánta embernek.

Ez pedig fel se nézett szavaira, hanem csak úgy odavetve azt mondta, hogy jobb lesz bizony, ha megdörzsöli keed még egyszer. Az ha nem használ, hát nem árt.

— Azt keed nélkül is tudjuk! — mondá Marci, és azután egy szalmatekerescsel újból neki állott a szegény Rárónak. És dörzsölte addig, míg csak kezeit birta. Végre kiejtette kezéből a csutakot.

— Nem birom tovább! — mondá kimerülten, és földre tobtá magát.

— No hát majd cselekszem én — szólt a sánta ember, új csutakot kötve magának.

Keed pedig gondoskodjék, hogy a szegény gyermekek egyenek valamit. Már rég elmúlt dél, már magam is megebédeltem.

Azután odabicegett a Ráróhoz, és teljes erejéből elkezdte dörzsölni hátát, oldalbordáit, s különösen a hasát.

A szegény Ráró önmegadással tűrte, pedig bizony fájhatott neki. Én csak néztem, de nekem is fájt.

— Hát nem esznek valamit urfi?

— Nem, Maga ehetik ha kell.

— Hát maga Pali urfi?

— Én sem.

— De bizony nekem sem kell. Egy falat nem sok de anyit sem tudnék bevenni, — mondá Marci s fejét könyökére hajtva, szótlanul nézte a sánta ember szorgalmaskodását.

Ez testtel lélekkel dolgozott de utoljára is maga belefáradt. Kiejtette kezéből a csutakot.

— No most már rajtam a sor! — mondám csutakot követve magamnak.

A sánta ember elmosolyodott, s aztán mondta, hogy akár tészem, akár nem tészem, abban ugyan nem haszon leszen.

Mindamellettt én is hozzá kezdtem a dörzsöléshez. De csak édes kevés sikerrel. A hátát nem értem fel, csak a hasán babráltam.

Két pere mulva már nem birtam kezeimet s oda-rogytam marci mellé.

Pali is mormogott valamit, hogy ő is szeretné dörzsölni, de nem engedték. Erre még jobban sirni kezdett.

Nekem nem jött köny a szemembe. Én nem sirtam, pedig úgy fájt a szívem, hogy majd megrepedt.

Ekkor a sánta ember azt mondta, hogy igyunk legalább egy pohár bort, azt meg kívánja az egész...

Az se kellett senkinek.

Azután sok ideig nem szólojt senki, csak szó nélkül bámultuk a szegény Rárót; a szegény szétterpesztett lábakkal ott állott mozdulatlanul, fejét busan alá-hajtva.

Ugy fel volt fújódva szegény, hogy minden percében vártam, hogy no, mikor pukkan már ki?

A Csillag jó étvágygyal ropogtatta a zabot, de

olykor olykor hátra fordította fejét, s egy-egy bús tekintetet vetett beteg bajtársára.

A Marci odasugott hozzám, hogy kínáljam meg a sánta embert egy itce borral. Nekem bizony nem jutott volna eszembe.

— Igyék egy itce bort bácsi, szívesen kifizetem.

— Majd arra is rákerül a sor, mondá a sánta ember. Jobb lesz bizony, ha megitatja kend a másikat, mert idefe már.

— Azt keed nélkül is tudják, — mondá Marci fölkelve. Azután egy veder vizet vitt a Csillag elé, mely azt jóízűen fölszörpölte.

Azután megkínálta a Rárót is. De az bizony szegény nem ivott sem a sósvizből sem az az édes vízből.

— No most már innen-onnan négy óra lesz. Elmegyek megnézem: hazajött-e már a Kursmitt? — mondá a sánta ember s azután sebesen elbicegett.

— De jó ember ez a szegény favágó! mondám háls szívvvel utána tekintve.

— Bizony jó! — erősíté Pali.

— No még csak az kellene, hogy még csak enyit se tegyen meg az emberért, a mikor látja, hogy milyen bajban vagyunk.

— Mit csináljunk Marci?

— Csak nem kell kétségbeesni. Mindjárt itt lesz a kursmidt. Itt jó már a favágó. No hát?

— Bizony nem jön az meg haza, — mondá a sánta ember. — De a felesége azt mondta, hogy minden minutumban várja.

— De hát mit csináljunk az isten szerelmeért?

— Hát várjunk! — mondá a sánta ember letelepedve. — Mit csinálhatnak egyebet?

Hát aztán vártunk. Szó nélkül vártunk egész addig, míg a sánta ember fölkel és azt mondta, hogy már csak mégis elnéz még egyszer oda.

És fel is kelt s a milyen gyorsan csak tudott, elbicegett.

E közben a náp már aláhanyatlott.

Kis idő múlva a sánta ember újból visszatért, s azt mondta, hogy a kursmitt még sem jött haza, s hogy már nem is fog haza jöni, mert Fehérvárott alszik.

Ez a halálítélet volt. Erre már magam is zokogásban törtem ki, s a Marci is azt mondta, hogy Jézus Mária!

— Hanem mondanék én valamit — mondá a sánta ember — az uton jutott eszembe. Üljön keed fel erre a lóra ni, s nyargaljon be Fehérvárra, egy óra alatt ott lehet keed, ott megkapja a Kursmittet a koronában, mert mindig oda száll. Az majd ir medicinát, azt megcsináltatja keed, s visszajő. Ha siet keed, tán még elég jókor érkezhettek.

— Ez már okos gondolat keedtől — kiáltá Marci felpattanva — urfi adjon pénzt.

Egy pillanat alatt a Csillagon termett és gyorsan kivágtatott az udvarból.

A sánta ember pedig leült mellénk a szekér mögé, s azt mondta, hogy már csak ő is megvárja a kocsist, hadd lássa, mi lesz a szegény párából. Különb is öt nem várja senki sem, mert ő egyes-egyedül van a kerek világon.

— Hát nincs felesége kegyelmednek?

— Volt, de meghalt szegény. Elvitte a második kolera. Pedig áldott jó asszony volt szegény, most is megkönyezem, ha épen eszembe jut.

— De hát gyermekei nincsenek?

— Csak voltak fiam, de mind a három meghalt. Jól jártak az intenadták. Szegénynek csak nyűg az élet. De tán megkínálnám azt a szegény párát, hátha innék egy csöppet.

De biz az nem ivott, hanem csak ott állt egy álló helyben búsán és mozdulatlanul.

— No majd megjön a medicina — mondá vigasztalólag s azután újból visszatelepedett a szekér mellé.

— Tán ennének valamit urfi, bizony még maguk is megbetegesznek az éhség miatt.

— Biz az jó lesz, — mondá Pali — együnk valamit, éhes vagyok?

— Ha bácsi is velünk tart, hát nem bánom.

— Köszönöm az urfinak, én sem mondok nemet. Nem igen vastag volt az ebédem.

— Hozzon hát ki akkor egy üveg bort, én az alatt előkeresem az elemozsinát.

— Az sem léssen rossz, mert kissé megfáradtam. És azután fölkel és bebicegett a házba, honnan nem sokára egy palack borral és három pohárral tért vissza.

Én pedig az alatt kipakoltam az elemozsinát a gyöpre.

Körülültük, s bár búsán és bánatosan, de jó étvágygal falatoztunk.

— No már eddig benn van Fehérvárott — mondá a sánta ember étvágykészítő vigasztalásul.

— Vajon?

— Benn bizony nincs, az olyan meszsze, már eddig nem esztünk is a medicinát.

— De jól, de édesen esett ez a vigasztalás! . .

— Igyék hát bácsi?

— Köszönöm; biz én nem is kínálatom magamat. Hát egészségükre, no, meg a ló egészségére. Hogy is hívják csak szegényt?

— Rárónak.

— Rárónak? Szeretem ezt a nevet. Nekem magamnak is volt néhány Ráró ló a kezem alatt, mert fiatal koromban magam is kocsiskodtam. De hát iganak az urfiak is. Egy kis bor, az mindig jót tesz.

— Nekem nem kell! — szabadkozott Pali. Én ittam egy fél pohárral és nagyon jól is esett. Először esett jól a bor életemben.

A sánta ember megköszönte a vacsorát, megtörölte kését és pipára gyujtott. Aazután megkérdezte, hogy hová valók vagyunk? kik vagyunk; mik vagyunk, és mi járatban lennénk?

Feleltem minden kérdésére, sőt gyermeki nyíltszívűséggemmel még azt is elmondtam, hogy miért lenne az oly rettenes szerencsétlenség, ha a szegény Rárónak valami baja esnék!

— Hm, az bizony elég nagy baj lenne, ha így van a dolog. Hiba is volt e szerint eljöni, öreg hiba volt. Ne tegyen a gyerek semmit az apja háta mögött, mert abból soha sem szokott jó kikerekedni. Mert az apa csak apa. Ha szigorú is, mégis ő a gyermekének legjobb barátja, ha csak nem valami embertelen fenevad. Mert ilyen is van akárhány. Magam is ismertem nem egyet. No, de most már csakugyan itt lesz mindjárt a kocsis. Hadd nézem, mit csinál a szegény Ráró?

Még mindig ott állott mozdulatlanul és lehorgaszott fővel, s olyan búsán lélegzett, mintha mind csak sóhajtozott volna.

Ujra letelepedtünk, s a sánta ember mesélni kezdett, s elbeszélte az arany kereszt történetét is.

— Hát csakugyan igazi arany kereszt ám az a kereszt. Csakugyan egy fél milliom forintba került, s csakugyan a Kovács püspök készíttette.

A sánta ember beszélt, beszélt, hogy bennünket elsörjön, de jól láttam, hogy olykor-olykor a kupa felé tekintget, s hogy arca mind több-több nyugtalanságot mutat.

— Ugy-e bácsi, már itt lehetne a Marci?

— Biz itt a; hanem majd megjő. Jerünk a kapuba; nézzünk ki eléje.

Kinéztünk. De bizony semmit sem láttunk. A hosszú, fehér országút csöndes és kihalt volt. Ugy tíz óra felé járhatott az idő. A hold már fenn volt, s az ég tele csillagokkal.

Gyönyörű nyári éj volt.

— Hm! — mondá a sánta ember — soká késik. Hadd lám, nem hallanék patkóverést? Ezzel lefeküdt, s fülét a földre nyomta. — Nem hallok semmit. Pedig bizony már itt lehetne!

— Jaj istenem — mondám leirhatatlan rémülettel. — Csak nem történt a Csillagnak is valami baja?!

— Dehogy történt, dehogy történt! — mondá a sánta ember — már ugyan mi történhetett volna az egyenes országuton?

— Rég lakik maguknál ez a kocsis? — kérde aztán fejcsóválva.

— Már három esztendeje. De hát miért kérdi a bácsi?

Szívemet csodálatos és rettenetes félelem kapta meg.

— Hát csak úgy no! Azután megint vártunk kissé, s újból a földre feküdtünk hallgatózni.

De egyikünk sem hallott semmit.

— Hm, ez már mégis csodálatos! — mondá a sánta ember — hová való születésü ez a kocsis?

— De hát miért kérdi a bácsi? — Tán csak nem gondolja...

— Mit?

— Hogy, tán elszökött?

— Dehogy gondolom fiam, dehogy gondolom. Ámbátor megijedhetett, s gondolván, hogy ha a Ráró meg talál dögleni, hát őtet okozzák, a minthogy méltán is, mert attól tartok, hogy aligha nem ő a hibás...

— Jaj, jaj! — sikoltott Pali — mit csinálunk, ha a Marci megszökött?!

— Hát elbujdosunk, vagy megöljük magunkat, — mondám magam is zokogásban törve ki — de apánk szemei elé nem kerülünk többé!

— Micsoda istentelen beszédek ezek? — mondá komolyan, sőt szigorúan a sánta ember. — Hát kereszténynek maguk, hogy ilyesmi csak eszükbe is jut? Hát volna lelkük jó szüleiket úgy megkeseríteni? Bizni kell az istenben. Akár hogy essék is a dolog, itt vagyok én, majd haza viszem én magukat, s kiengesztelem az öreg urat. — De hallga! . . .

Újból a földre vetette magát, s utánna mi is.

— Lódobogást hallok! — kiáltá örömmel.

Én is hallottam, de nem mertem hinni fülemnek. Azt hittem, hogy a szívem dobogását hallom, s az oly sebesen vert.

Két perc múlva Marci bevágatott a kapun.

— Lámpást hozzon kend szaporán. Azután leugrott, megkötötte a Csillagot, s pokrócot vetett rá. A szegény csupa verejték volt.

A sánta ember egy pillanat alatt ott termett az égő lámpával. Ugy futott szegény, hogy nem is sántított.

Marci kezében egy nagy papiros zacskó volt, mely fektés porral volt tele.

Ebből sós vízzel gombócokat csináltak s egy más után beadták a Rárónak. A sánta ember kinyitotta a ló száját. Marci pedig a gombócokat benyomkodta.

— No már most nincs baj urfi, nem kell busulni?

— Jobban lesz a Ráró, mondá Marci.

A sánta ember tapogatni kezdé a szegény lovat, mely úgy fel van fuvódva, hogy igazán ezer csoda, hogy szét nem pukkan!

Azután letette a lámpást, s egy poharat tele töltött borral.

— Igyék keed, mondá Marcinak — látom, hogy szomjas.

Marci szó nélkül kiürítette a poharat, s azután azt mondta, hogy no még egyet!

— Hát tán nem kapta keed a korcsmában a kur-smittet, hogy anyira késett?

— Nem ám! Hanem várakoznom kellett istenad-

tára legalább is másfél óráig. Ahá! trombitál már! No, most már igazán nincs baj, csakhogy megszólalt!

Kevés idő múlva a szegény ló szemlátomást apadni és könnyebbedni kezdett.

Anyit könyvedett, hogy el sem hihetné az ember, ha saját szemével nem látta volna.

— Mondtam ugy-e? — kiáltá diadalmasan a sánta ember, a lámpással nézegetőve — mondtam ugy-e, hogy török buzától beteg a ló! Ime a sok emésztetlen szem.

— Hát igazán nincs baj!! — kiáltánk ujongva, s újból sirva fakadtunk, de most már a nagy öröm miatt.

— Nincs — mondá komolyan a sánta ember — s most már magam sem bánom, ha még egy palack bort hozatnak az urfiak, mert e mellett még bizony virrasztani kell. Maguknak pedig ide vetek ágyat szalmából a szekér mellé! Jó lesz ugy-e?

Másnap korán reggel vidáman és csöngetyü szóval hagytuk el az emlékezetes korcsmát!

A sánta embernek pedig két ezüst huszast akartam adni, de ő azt mondta, hogy sok lesz, s csak az egyiket fogadta el. Azután jó utat kívánt, s újból hozzá kezdett a favágáshoz.

* * *

A Marci öt-hat hónap múlva bevallotta, hogy a Ráró csakugyan attól lett beteg, hogy sok törökbuzát evett Enyeden, ahol megháltunk volt. A kamara ott volt az istálló mellett, ajtaja meg nyitva. Én hát vittem a szegény páráknak néhány rostával!

— De hisz ez lopás volt, Marci!

— Ej, mit! A mit az ember a lónak ad, az nem lopás. Azért semmi jóra való szolgabíró nem ítéli el az embert, ha maga is lótarató! . . . Mert az tudja, hogy mit tesz, szeretni a lovat!

Vándorlás közben.

Ujra itt járok, viruló kies hely!
Láthatom fényét ragyogó egednek.
Balzsamos léged szelid illatárját
Szívhatom ujra. —

Óhajom bételt. — Epedék utánad.
Látni vágytam még viruló határid; —
Bár tudám: ezzel, hogy az elveszett üdv
Vissza nem is tér! . . .

Gyászos a sir, mely szeretőnk nyugosztja;
És mi kéj mégis, ha reá borulva,
Csókjaink érik — s remegő karokkal
Átal öleljük. —

Ifju ábrándim temetője vagy te!
Eljövök hozzád . . . öleden pihenni . . .
S nem lelem bár Ő t; de a pásztor órát
Visszaidézed.

Hallgatom szellőd susogó beszédét; —
Ujra él lelkem . . . s mig a mult időket
Képzetem hiven, rohanón lefösti:
Látom a la k j á t.

Itt valék boldog szeretett szerető . . .
Hajh! Hová tűntek jogosult reményeim! ?
Nem honol többé öleden a szerelem,
Csak keserű bú! . . .

Esküdtött hűség s a szerelmi csókok
Csalfaságok mind! — A bucsú szavával
Elfeledtetnek . . . S ne epedj utánuk; —
Semmi örök sincs! —

Mint a virág, olyan vagy te
Oly bájos, szép, oly tiszta
Rád nézek s a fájdalomnak
Száll szívembe a nyila.

Úgy érzem, mintha kezeim
Födre kellenék tennem,
Esdve, hogy isten tartson meg
Ily tisztán, bájban, s szépen.

(Heine Henrik után)

OZORAY ÁRPÁD.

S így van ez minddel, mi a föld szülötte!
Hasztalan táplálsz nemesebbre vágyat.
Mondj le! — Mert lelked nyugalomra nem lel
Semmi időben! —

Az idők multán kiszakad szivünkől
Minden ábránd-kép. s bizalomra, hitre
Épített várunk: keserű csalódás
Dönti halomra. —

(Battonya)

Vasvári Ferenc.

Isten ujja.

— Novella. —

Marcal Elemértől.

(Vége.)

A mint a leányka észre vette, hogy a mily mértékben siet ő, ép oly mértékben gyorsulnak vélt üldözőjének léptei is, egy „szemtelen nyomorult!”-at szurván ki hófehér fogai között, futásnak eredt és pillanatok alatt eltűnt a lépcsőkön.

Lábaim a földbe gyökereztek. Ah, sóhajték; szemtelen és nyomorult vagyok? S egy leánytól kell ezt hallanom, meg nem érdemelve, — egy leánytól, a kit nem ismerek, s a kitől még csak illő elégtételt sem vehetek az iszonyu sértésért!?

Aztán tűnődtem magamban: vajon menjek-e ma a szerkesztőségbe, — miután a körülmények különös szeszélyénél fogva nekem is azon a lépcsőn kellett fölmennem, melyen a leányka eltűnt: nem volt lehetetlen, hogy a mint a lépcsőn fölfelé haladok, a kicsike anyja vagy maga a leányka egy dézsa luggal nyakamba, boszulja meg a szemérem és illem elleni attentatumot.

Vigasztaltam magamat. Ha nem kapok fürdőt ma, kaphatok máskor, — tehát egyre megy s ez esetben inkább ma, mint holnap; — ha kapok, — legalább lehűti bennem a fájdalom, szégyen és boszúság forrását.

Ezen okoskodás után elszántan léptem át az első lépcsőfokot, mint Caesar a Rubikon...

Nem történt semmi.

A két emelet megmászása után szárazon éreztem magamat és szárazon nyitottam be a szerkesztőhöz.

.... Végezve a végzendőket s a történetek fölött komor gondolatokba mélyedve haladok alá a lépcsőkön, midőn elfojtott sikoltás üti meg hirtelen füleimet. Ijedve tekintek a hang irányába, — és képzeljétek — a kis leánykával álltam szemközt, ki ijedten, halaványan tekintett rám és göresösen kapaszkodott a vele menő, éltes férfi karjába. Ez ijedten kérte tőle:

— Az istenért, mi lelt gyermekem?

Hogy mit felelt rá a leányka, nem hallottam, mert a félelem egy, talán bekövetkező botrányos jelenettől, s bizonyos neme a fájdalomérzetnek, hogy akaratom ellenére okoztam anyi gyötrelmet a leánykának, — a szó szoros értelmében futásra kényszerítettek.

Már elértem a kaput, — kezem már a reteszt érinté, hogy a kapu alacsony ajtaját, melyet bejöttömkor behuztam magam után, — felnyissam és elmeneküljek tragikus kaland keserves emlékével.

— Megálljon ön! — hangzik egy hatalmas torokból utánnam.

Én azonban nem álltam meg, hanem elérve a kaput, ajtaját felrántottam.

— Megálljon ön, — kiált még erősebben az előbbeni hang, — vagy lövök!

Most már meg kelle állnom. Szerencse, hogy nem volt tanuja a jelenetnek, — a mi igen ritka eset a fővárosban.

Az előbb említett éltes férfi, kinek karjába a

leányka kapaszkodott utóbbival együtt sietve tartott felém. A leány nem akart közel jöni hozzám.

— Jer, Aranka, ne félj, majd rájleszték én a fráterre, — tudom elmegy kedve a kísérgetéstől.

E szavak dacára félelmemnek, melyet nem birtam egészen palástolni, mégis meglehetősen hidegen hagytak.

— Miben lehetek önnek szelgálatára uram? — kérdém meghajolva.

— Uram! Én Gyenesi Gusztáv, gabnakereskedő vagyok s ez itt egyetlen leányom, szememfénye, boldogságom, Aranka. Ön most elképzelheti, menyire szeretem leányomat, menyire féltém őt, menyire aggódom érte. Leányom ezelőtt félórával sirva jött hozzám, s panaszkodott, hogy őt egy alávaló, szemtelen ember üldözi.

Éreztem, hogy e szavakra minden csepp vérem arcomba, innen szivemre s innen ismét arcomba toltult.

— Sikerült kissé leánykámot megnyugtatnom, de nem anyira, hogy két-három perccel később a beteg ház mesternét egyedül merte volna meglátogatni. Vele mentem tehát. Visszajövet önnel a lépcsőn találkoztunk. A többit tudja ön. A mint önt megpillantottam, természetesen leányom felvilágosítása után, — első tervem az volt, hogy minden további utángondolás nélkül megkorbácsolom önt.

Ezzel zsebéből csinosan összehajtogatott lovagkorbácsot húzott elő, melyet a levegőben suhogtatott.

— Uram! Én Köncsögi István, harmadéves bölcsészethallgató vagyok, — válaszolám hidegvérrel, — egyszersmind nevelője a Heller & Porumbacher féle cég főnöke gyermekeinek. A főnök urnak a kit én végtelenül nagyra becsülök, két, oly idős leánya van, mint itt a kisasszony látszik. Három éve vagyok a Heller fiuk mellett. Méltóztassék tudakozódni viseletem felől. Ha uraságod Heller urnak azt mondaná, hogy az ő gyermekeinek nevelője az ön leányát kísérgette sőt mi több üldözte, Heller ur fogná önt megkorbácsolni. Különb enedje meg uraságod s ön, kisasszony, hogy én is elmondhassam az üldözés történetét s helylyel-közel javithassak rajt valamit.

— Ép azért állítok meg a nevelő urat, — válaszolá barátságosabb hangon az öreg Gyenesy, — hogy meghallgassuk mentségét s ha az férfias és elfogadható leend, bocsánatot kérjünk öntől.

Erre összeszedve minden ékesszólásomat némi módosítással, előadtam nekik a dolgot úgy, amint hallottátok. Beszédemet, mely az öregot meglehetősen kibékítette, így fejeztem be:

— Nagyon jól tudom én méltányolni uraságod aggályát és fájdalmát Aranka kisasszony könyei miatt és ingerültségét ama könyek okozója ellen; mert fájdalom, a tisztaság, ártatlanság, napjainkban egy pillanattig sincs biztonságban a társadalom ama méltelói, chimaerái elől, kiknek megnyerő arca, legujabb szabásu ruhájuknak álcája alatt kietlen, sivár, minden nemes érzelemtől idegen kevély rejlik, melynek csak egy vágya, egy célja van, minden dobbonása ez egyért történi — s ez az érzékiség. Azoiban ne tessék azt hiúni, hogy mind egyformák az emberek; legalább érettem a szemtelenért, a nyomorultért, mint Aranka nagysám engem nevezett, Heller ur mindenkor felelősséget vállal. — Ezt akartam önnek mondani, uram, és most tessék lovagkorbácsát működésbe hozni.

Szavaim Arankára a legnagyobb hatással voltak. Láttam, hogy küzd magával, bocsánatot — ő kérjen-e tőlem vagy atyjára bizza azt.

— Mindjárt tisztázva leend az ügy, kedves Köncsögi ur (!), — szólt csaknem egészen nyugodtan Aranka atyja. Aztán Arankához fordult s kérdezte tőle:

— Felelj leányom őszintén: nem szólított meg a nevelő ur állítólagos üldözésed közben?

— Egy szót sem szólt, édes atyám, — rebegék a korall-ajkak,

Gyenesi ur arca e válasza egészen kiderült.

— Most már tisztán áll előttem, nevelő ur, a mi fölött én végtelenül örvendek. S most következnek az, hogy én illetve én és Arankám bocsánatot kérjünk a méltatlan gyanúsításért s a kissé vastag kitételekért. Azonban támadt az én vén fejemben egy pompás gondolat, melynek kivitele Arankámnak, ismét: jó ízlését nem lesz ellenére és örömmöm tetőpontját érné el, ha kedves öcsém (!) is beleegyezését adná.

— Atyám akarata mindenkor parancs nekem — válaszolá a kedves angyal.

— Oly nagy a fölötti örömmöm. — mondtam én, — hogy tisztán állok ön előtt uram, hogy soha sem bocsátanék meg magamnak, ha a célba veendő tervbe beleegyezésemet nem adnám, föltéve, hogy ezáltal kedvére tehetek Gyenesi urnak, — előre is meg lévén győződve, hogy ön, uram, nem kíván tőlem lehetetlenséget.

— Így tehát, ha uramöcsém nézeteivel megegyeztethetőnek találja megsértői szives meghívását egy szerény kis estebédre elfogadni — hol azok, kik önt a legelső látszatra hajlandók voltak elítélni; mi több megkorbácsolni, — bocsánatot nyerjenek — van szerencsém önt ezennel meghíni. Heller urnak megízenjük, hogy ma a mi vendégük lened.

A veszélyes csomó ily váratlanul eiragadó, boldog megoldása fölötti örömet van-e halandó, ki leplezni képes?!

Boldogságomban szólni sem tudtam, hanem kezembe kaptam Gyenesy úr izmos tenyerét és megráztam emberül.

— Már ha engem oly boldoggá tesz öcsém, — szólt nevetve az öreg, — hogy ellenségének kezét nyújtja: ne fossza meg kérem leánykamat sem az előleges bocsánatadástól.

Nem, nem, lehetetlen, hogy nálamnál boldogabb embert hordozzon többet a föld!

Aranka kezét nyújtotta

... Ha az ember nevelő és leendő tanár is, még abból nem következik, hogy egy odanyújtott parányi kezeckét, minő Arankáé, ne merne megcsókolni.

Nem is következett, azt elhihetitek.

Ezen örökre emlékezetes nap után, melyen az isten uja oly sajtáságos módon mutatta meg nekem, hol van az én földi menyországom — nem sok idő múlva meghitt s mondhatom egyedüli barátjuk lettem Gyenesi-éknek. Később majd napos vendég voltam náluk; s eme látogatások alatt mindinkább meggyőződésemmé vált a gondolat, hogy egyedül csak az a leányka adhat nekem boldogságot, a ki az életben leghalálosabban megsértett.

S mivel üdvözített az édes való, hogy Aranka is úgy érzett, hittem, hogy helyesen követém az isten ujját.

Hogy eme boldogságunk bekövetkezett-e, — ha vakok vagytok, úgy kérdezzétek; — ha nekem nem hisztek, kérdezzétek meg az én aranyos Arankámat...

Nos, nem látjátok-e, hogy minő szépen domborodik ki Elemér theoriája az elbeszélés folyamán?

Igy végzé Pista elbeszélését.

— Kedves barátom, — szólok Pistának, — történeted oly kedves és mi több eredeti, hogy velem a legnagyobb szívességet teszed, ha közlését megengeded.

— Szívesen, édes Elemér! — Most pedig, gyerekek! Szinig tölteni a poharat s kiinni az utósó cseppig az én kedves kis feleségem egészségére, a ki többet ér a menyország minden angyalánál!

Lelkesült, szívből fakadt „Éljen“ tanusítá, hogy Pista barátunkkal, a kit szintén éltessen a magyarok istene, együtt érezzünk.

Még Himmelputzer is, a vén rajztanár, ki az elbeszélés alatt az igazak álmát aludta az asztalvégre bo-

rult fölvel, felriadva a lelkes viszhangra mely a gazda érzelmeit követte, fölemelkedett, kidörgölte szemeit és roppant komolyan eldörmögte rendes mondókáját:

— Ugyvan, igazad van gy e j ö k ö m!
S ezzel az üres poharat szájáhpz emelte,

Köpenyemhez.

Kopott vagy már penzióba
Kellene, hogy tegyelek.
Köpenyemem, kérlek, benned
Hadd töltssem még e telet.
A legrégebb barát úgy is
Csak te voltál egyedül:
Cipő, nadrág, kalap, mellény...
Hány elhagyott hűtlenül.

Szél, hideg, hó, eső ellen
Három álló éve óvsz;
Hosszabb lesz, hidd, élted ha e
Háromhoz még egyet tódsz,
Mert lásd mostan túl ha adnék
A baráti viszonyon:
Szeméthordó kocsijára
Kerülnél te iszonyún.

Meg nem esnék haláladon
A legkapzsibb rongyszédő,
Éltedért egy közösigyes
Fillérekét sem adna ő.
S én becsüllek, bár lenéz más,
Pártodat fogom neked,
Ezért aztán egyetlenem,
Te se hagyj el engemet!

Verseimet benned írom.
(Jók ezek is, mint te vagy)
S olyan melegem van ilyenkor,
Noha künn (már mint szobámban)
Tintatartóm is befagy.
És ilyenkor azt hiszem, hogy
Te adod a meleget,
Pedig azt a parányit is
Keblem adja teneked

BAGYIK FERENC.

Farkas medve-társaság.

(Képpel az 56 oldalon)

Furesa állat-csoport az, melyet képünk (56. oldal) előtűntet. A farkas medve család közép-tag a medve és nyest között. A rendkívül furesa állat a középszerű házi macska nagyságát éri el; a farkhosszasága másfél láb. A sűrű szőr színe világos szürke-sárga; a fej hátuljától a fark hegyéig sötét vonal húzódik. A farkas medve nagy, kerek, barna szeme igen élénk és kifejezéses. Különben pedig a világosságtól fél, s nappal tehetetlen, miért éjjeli majomnak is neveztetik. Éjjel keresi föl táplálékát a fák koronáin. A bananoknak minden más gyümölcs fölött előnyt nyújt.

Goering A. festő érdekesen írja le ezt a medve-családot.

Utazásomban a Kordilleriákon keresztül több farkas-medvét vittem magammal, — írja a többi közt. — s így alkalmam volt az eredeti állatokat különféle irányban megfigyelni. Sok álmatlan éjelemet megrövidítették bohóságokkal. Ez az állat az emberhez való minden vonzódása mellett is mindig keresi az alkalmat a szabadulásra, miért is éjjel kötve kellett tartanom. Nappal a lehető legsötétebb helyet keresi ki, hogy jól összezugorodva aludjék. Azonban örömet hagyja magát za-

vartatni, ha az ember valamit visz sokat befogadó gyomra számára; ilyenkor lassacskán előmászik, nyújtózkodik, ásít, miközben fejénél hosszabb nyelvét kiölti. A világosság igen kellemetlenül hat reá, nagy, szép, barna szemét még lábával is elfödi. A világosságot megszokván, darabig tipeg-topog, mintha azt akarná mondani: ne háborgassatok édes nyugalmamban! Mindamellett is azonban nagy az érdekltség az elébe helyezett tárgy iránt: tapogatja, szagulgatja, míg elfogadhatóságáról meg

azért éjjel, ha csak nagyon tele nem ette magát, pillanatig sem marad nyugton, minden tárgyat, mely előle kerül, behatóan megvizsgál. Ura előtt egyenesen áll, két első lábát feléje tartva. Ilyenkor a farktól eltekintve, csakugyan pici medvét vél az ember benne felismerni. Ha az ember közeledik hozzá, vállára kúszik föl s azonnal az egész öltözetet vizsgálat alá veszi. Egyetlen gomb, gomblyuk sem kerüli el figyelmét. Ha ige a nagy tért engedünk játéknak, nyelvével még urá-

Farkas medve-társaság. (Szövege a 55. oldalon)

nem győződik. Ekkor hirtelen hozzákap első lábával, s ha a tárgy hosszú, hátsó lábait és hosszú farkát is segélyül veszi, ekkor felbukik, vagy a falhoz támaszkodva fogyasztja eledelét nagy mohósággal, mely egészen elűt előbbi restségétől. Bármily állásban legyen is, étkezését pillanatra sem szakítja félbe, még akkor sem, ha valami által megzavartatik. Étkezés után ismét viszesiet alvó helyére.

A farkas medve játék-vágya rendkívül nagy. Ugyan-

nak fejét, haját, fülét, orrát is kiméletlenül vizsgálat alá veszi.

Repülő hid Japánban.

(Képpel az 57. oldalon.)

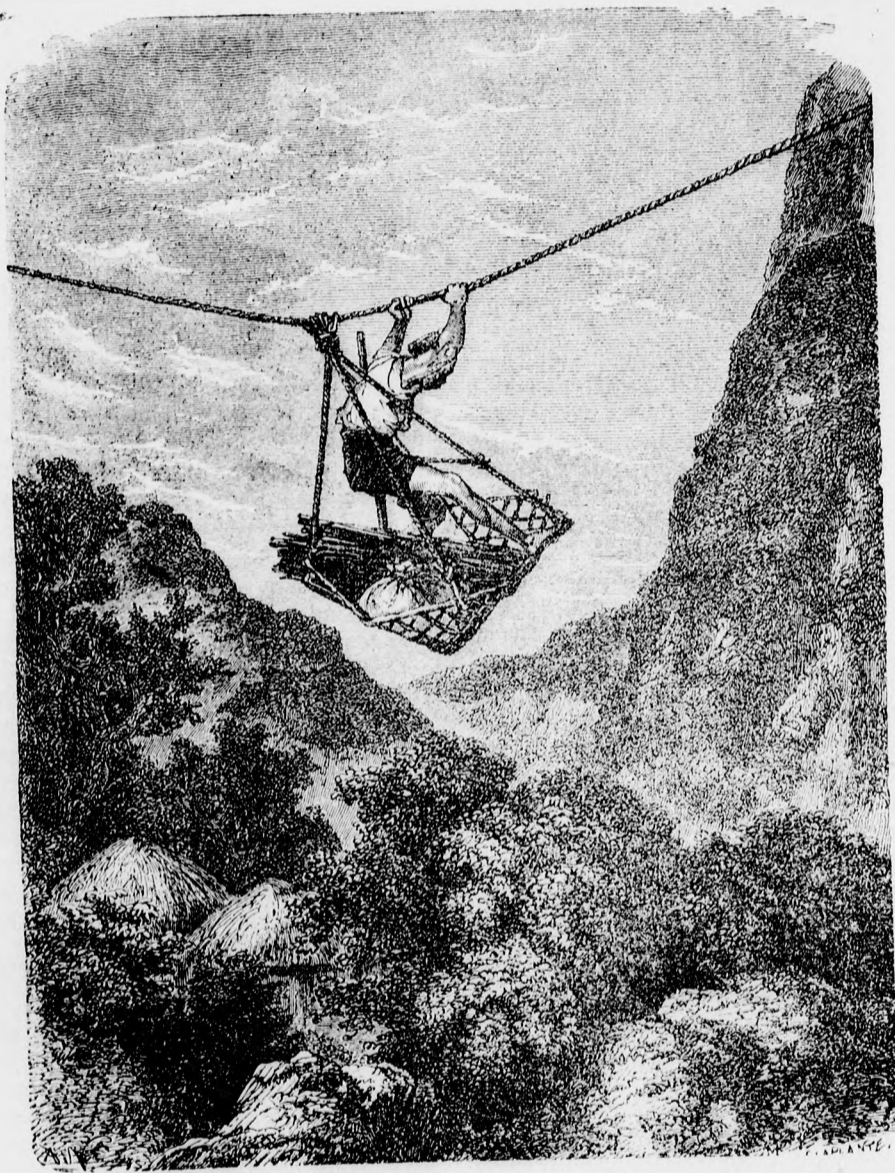
Magas hegyek közt a közlekedést meglehetősen eredeti, de nem épen veszélytelen módon eszközli Japánban. A kifeszített kötélre, mint képünkön látható,

függő helyzetben kosár van alkalmazva, mely a közlekedést közvetíti. Ebben az, aki át akar menni, elhelyezvén málháját, maga is helyet foglal, s kezeivel a kifeszített kötélbe kapaszkodva csusztatja át a kosarat.

Bizonyára nem kis fáradságba kerül az ily átkelés s csakis oly ember vállalkozhatik rá, akinek mulhatatlanul át kell mennie, és pedig gyorsabban mint azt kerüléssel tehetné. Annak veszélye mellett, hogy a kötél elszakadhat, ez nem épen legkisebb árnyoldala ennek a kezdetleges közlekedési eszköznek.

Vendégeink itt időzésük alatt látogatást tettek Szabady F. Ignác zeneszerzőnkénél is, kinek „Török-magyar“ indulója a párisi közkiállításán előadtván, ott rendkívül nagy sikert aratott.

Úgy a házi úr, mint kedves nejének szeretetreméltó modora, szívélyes vendégszeretete teljesen elragadta vendégeinket, úgy anyira, hogy Gouzien ur másnap Szabady urhoz intézett levelében mondott neki és családjának köszönetet. Levelében a többi közt így nyilatkozván: „Szerencsétlenségemre nem vagyok képes oly kitünő fogadtatásban részesíteni önöket, ha Párist

Reptülő hid Japánban. (Szövege a 56. oldalon.)

Francia vendégek.

A fővárosnak érdekes vendégei voltak a héten Párisból: Massenet és Gouzien urak Párisból, kik a „Lahorei király“ című opera előadására jöttek, mi azonban, közbejött akadályok miatt elmaradván, csak annak próbáját nézhették meg, s teljes megelégedésüket nyilváníták úgy a szereplők, mint a rendezés s a zenekar irányában.

Ezenkívül a nemzeti és népszínház előadásait is meghallgatták, s el voltak ragadtatva a magyar zene bájaitól.

egyszer meglátogatják; mert a mi párisi lakásaink nem engedik meg ezt a fényűzést a vendégszereteten; azonban mégis úgy hiszem, képes leendek önöknek nálunk időzést kellemessé tenni.“

Ugyan ez alkalommal kérték Szabady úr engedélyét arra, hogy „Török-magyar“ indulóját Franciaországban ki és előadhassák. A művet „Szabady induló“ címen Massenet úr fogja zenekarra alkalmazni, s ez Gouzien úr véleménye szerint méltán fog sorakozni Berlioz „Rákóczy-induló“jához.

TÖLTY-RÓVAT

E rovatunkat minél változatosabbá óhajtván tenni, felkérjük t. olvasónöinket, hogy a háztartás, valamint a nők munkakörébe vágó utasításaikkal, közleményeikkel lapunk e részét gazdagítani sziveskedjenek!

Mindennemű megbízásokat szivesen elfogadunk s pontosan s díjtalanul teljesíti e rovat vezetője, szellemes divattudósítónk, Arabella k. a. — A megbízásokat kérjük ARABELLA név alatt a szerkesztőséghez címezni.

A tej és a roncsoló toroklob.

(Vége.)

De hiszen Power ur maga mondja, hogy oly háztartásokban is fordultak elő betegedési esetek melyek a nem gyanus forrásból szerezték be a tejet, mi eléggé bizonyítja, hogy a tej nem minden esetben járult a diftheritisz kitöréséhez s így nem is lehet ennek egyedüli oka. Hogy miként fordulhatott elő több megbetegedés azon családoknál, melyek a gyanus tejet élvezték; arra lentebb kapjuk meg a választ.

Aztán ha az a tej már a tehénben vált volna mérgező, az nem származhatott a tehénnek „valamely” betegségeitől, hanem annak a tehénnek — a föntebb elmondottak szerint — diftheritiszben kellett volna szenvedni. (a mi igen könnyen konstataálható, mert csakis ebben ez esetben adhatott volna talán oly tejet, a mely ismét diftheritist legyen képes előidézni. Igen de Power ur azt állítja hogy megvizsgálta a teheneket, melyek az említett rosz tejet szolgáltatatták. Nem látott rajtuk semmi különös jelenséget. „A hely, a hol tartattak, egészséges, a tisztaság példás, a majorban levő víz kitünő, az eleség jó, az emberek, a kik a tehénnel bántak, egészségesek és nem szenvedtek soha sem a járványban.”

S mégis az a tej lenne egyedüli, vagy legalább főoka a diftheritisznek? Ha Power ur csakugyan az hitte, hogy a tej magában foglalja a ragályanyagot; könnyű lett volna neki a legegyszerűbb, jól ellenőrzött kísérlettel bizonyosságot szerezni; nem kellett volna neki egyebet tenni, mint a gyanus tejet, vagy az abban szükségképen jelenlevő s kiválasztható diftheria-gombákat egy esomó házi nyul pofa-nyákhártjába beojtani. Ha csak egyetlenegy esetben is sikerült volna ezáltal a diftheritikus infekciót létrehozni: a komoly buvárlat örömmel fogadja fölfedezését, míg így csak arról tesz tanubizonyosságot, hogy azon kutatásokat, melyek ez irányban másutt történtek: legesekélyebb figyelemre sem méltatta.

Nagy fontosságúak e tekintetben a Robinski által elért eredmények, a ragály tova terjedés kérdésének földerítését illetőleg. Midőn Tylitzben tartózkodott, a küteges hagymáz — mely egyike a tegragályosabb betegségeknek — nagy erővel tört ki. Miután oly esetek is fordultak elő, melyek a fentebbi kérdés eddigi magyarázatával összeegyeztethetők nem voltak: minden figyelmét a járványt előidéző ok kipuhatólására fordította s a nyert eredményeket genialis munkájában (Das

Gesetz der Entstehung und Verbreitung der contagiösen Krankheiten) részletesen és behatóan előadta. Én csak röviden a végeredményt említem fel.

Tylitz igen jó, kedvező és egészséges fekvésű helység, de míg a környékbeli falvak jó kút vízzel bírnak: Tylitzben valami bőforrású kútra mindeddig nem lehetett akadni, úgy hogy 1867-ben (nagy hőség levén) a tylitzi kutak egytől egyik kiszáradtak s a parasztság az ivóvizet kénytelen volt a falu közelében levő tóból meríteni.

Robinski minden egyes megbetegedési esetet szabatosan megfigyelve a következő eredményre jutott.

Mindazok, kik az állóvízből ittak és hagymázos beteggel jötték érintkezésbe: megkapták a hagymázot, — ellenben azok, kik az állóvízből ittak ugyan, de a ragályozástól óvták magukat, valamint azok is, kik a ragályos betegek körül forgolódtak, de a vízből nem ittak, kivétel nélkül menttek maradtak a hagymáztól.

Ezen tények viiágosan kiderítik azt, a mit fentebb mondtunk hogy t. i. a ragályozás létrehozása egyrészt a szükséges (ez esetben az állóvíz által eszközölt) feltételek jelenlététől, másrészt pedig a ragályanyagának a szervezetbe való jutásától függ. Sem egyik, sem másik nem képes egymagában ragályozást előidézni.

Tanulságos e tekintetben az 1873-ki kolerajárvány is Kőbányán. Ezen a helyen 1872 végén, midőn az Budapestten föllépett, valamint 1873 elején is egyetlenegy kolera-eset sem fordult elő, sőt július 15-ig is csak szórványosan (bizonyára a fővárosból behurcolva) mutatkozott. E napon azonban egyszerre rohamosan kezdett terjedni, még pedig kizárólagosan azok között, kik ama megromlott, rothadásban levő s kukacos husból ettek, a melyet nyilvánosan rendőrségünk szeme látára olesó pénzért árultak a piac közepén (Közbevetőleg legyen itt megemlítve, hogy derék rendőrségünk, mely nagy buzgalommal szokta elzárni a szegény cipész-gyereket, a ki egy almát ellopott: ama lelketlen kufárokat — kik számtalan ember halálát okozták — nem tartotta érdemesnek példásan s érdemük szerint megbüntetni. Legalább senki sem hallott arról semmit.) Ez esetben is evidens volt, hogy azok, kik ama romlott husból ettek, kolerát kaptak, ép úgy, mint Power ur tejétől a gyermekek roncsoló toroklobot, de azért senkinek sem fog eszébe jutni azt állítani, hogy a rothadt husban van a kolera-méreg.

Mindezt Power ur kutatásaira alkalmazva: következőleg fog állni a dolog.

Kilburn és St. Johns-Wood-kerületekben a diftheritisz ragályanyaga — valószínűleg behurcolás által — el volt terjedve. Talán nem volt gyermek, a kinek torokában ne lett volna néhány diftheria gomba, melyek azonban nem szaporodtak el, mivel hiányzott még a „kedvező talaj.“ Azon tej már most, mely a gyanus majorból hozott (talán a teheneknek bizonyos takar-

egyébki nemcsak a tej képes eszközölni, hanem másféle tápanyag is. (Mint p. o. azoknál, a kik Power ur jelentése szerint nem a gyanus majorból hozták a tejet.) Ez lehet egyedüli oka annak, hogy azon háztartásokban, hol a kérdéses tejet itták, több diftheritisz-eset fordult elő, mint a többiekben, de ezt is csak azon esetben fogadhatjuk el, ha a tej nyers állapotban adatott a

1. sz. Béni fejdísz arany-zsónrral. 2. sz. Fejdísz levél-csokorral és karddal. 3. sz. Fejdísz, arany-golyókkal
4. s 5. sz. Spanyol fejdísz (előlről s hátulról.)

mánnyal való táplálása folytán,) véletlenül magában foglalhatta ama föltételeket, melyek szerint az érintett gombák reprodukálódtak s el is szaporodtak, szóval, megtörtént az infekció. Tehát nem a tej „mérgezte“ meg a gyermekeket s idézte elő náluk a diftheritist, hanem annak összetétele, minősége volt alkalmas arra, hogy a diftheria-gombák a torokban tenyészhessenek, a mit

gyermekeknek, mi-thogy felforrálás által a gombák elpusztulnak s ártalmatlanokká válnak

Power ur tehát semmi egyebet nem „fedezett fel“, mint a mit már régóta tudtunk, hogy t. i. egyes esetekben a tápanyagok, a víz stb. magukban hordják azon föltételeket, vagy pedig képesek a szervezet bizonyos szöveteiben oly elváltozásokat létrehozni,

melyek által a különféle fertőző bántalmak gombáinak szaporodása lehetővé válik.

Ha Power ur vagy a Times ezen egyszerű s régóta ismeretes tényálladékot szem előtt tartja: nem kell vala neki „konjekturákba“ bocsátkozni.

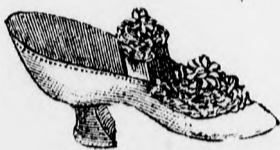
A mondottakból megítélheti az olvasó a Times azon állításának értékét is, hogy a tej nemcsak diftheritist, hanem hagymázt és vörhenyt is képes előhozni, a mint egyébiránt egy sorral alább maga is kételkedni látszik, azt mondván, hogy a hagymázt a csatornában szennyessé vált víz okozza. Fölösleges mondanunk, hogy ezen állítás is az elmondottakban leli magyarázatát.

Nyugtassák meg tehát a szülék háborgó szívüket s csak arra ügyeljenek, hogy jó minőségű tejjel táplálják a gyermeket, melyet semmivel sem lehet pótolni,

kifogyhatatlan az új meg új különös passziók kigondolásában. Legutóbb is — az egykori nagy francia uralkodó iránti kegyeletből — udvari ebédet rendezett, XIV. Lajos tiszteletére, olyanformán, mint a zsidók husvét estjén valami kiválóan cifra pohárba bort töltenek Illés próféta számára, aki tudvalevőleg nem halt meg, hanem tüzes szekeren robogott föl a menyországba — s egy bizonyos pillanatban ki is nyitják neki az ajtót, hogy jöjjön be s igya meg borát. Illés próféta ép oly kevéssé szokott azonban megjeleni az ivásra, mint XIV. Lajos a II. Lajos ebédjére. Tizennégy terület volt az asztalra téve a nagy király és udvarának legkiválóbb férfai és hölgyei számára — s II. Lajos király egyes-egyedül ette végig az ebédet. — Hasonló s talán még szellemesebb mulatsága volt a bajor királynak legutóbb az, hogy Insbruckba lovagolt — a

Álhaj túllre alkalmazva

Báli cipő, fehér atlaszból, alakja kerekített, s talpa XV. Lajos korabeli izlésben. Diszitése brétonne-csipke csokor.

Álhaj túllre alkalmazva.

Chignon, csokor alakban.

Ezt megvonni a kisdedektől ép oly esztelenség volna, mint megvonni a vizet, a hust (melyek esetleg szírtén magukban hordozhatják a diftheria-gombák elszaporodáshoz megkivántató föltételeket), mint nem vinni ki őket az utcára, mivel a csatornabűz (a melyek nem vagyunk hijjával) praedisponálhatja őket a megbetegedésre.

Dr. Balogh Tihamér.

MOZAIK.

A Bajor király mulatságai. II. Lajosról, a bajorok királyáról egy berlini ujság igen furcsa dolgokat tud elbeszélni, melyek — ha igazak — valóban bizonyítják a mükedvelő királynak barátjával, Wagnerral való szellemi rokonságot. A bajor király, — beszéli a lap —

saját lovardájában. Pontosan kiszámította, hogy menyi idő alatt érni el Insbruckba. Lóra ült és utnak indult — folyvást körbe-körbe. A kellő időpontokban, mikor egy-egy állomáshoz „megérkezett“, leszállott, pihenőt tartott s „utközben“ többször hozzálátott az elemóziához.

Viktor Emanuel király sirját a római Pantheonban jan. 9-én a király halála évi fordulóján az esős idő dacára óriási néptömeg látogatta. Az egyetem, a főiskolák, a népiskolák összes tsnárjai és nagy számú tanuló által voltak képviselve; a katonai tisztikar testületileg jelent meg s gyönyörű virágkoszorút tett a sirra, az összes városok küldöttek virágot. A hivatalos emlékmű 16-ára halasztatott.

Andris gazda töprengései a nagy politikáról.

Már-már az a gondolatom támadt, hogy talán megpihenhetek legalább ezen a héten, olyan csönd lát-szott lebegni a politikai élet fölött, s ime megzör-rent megint a levegő; az „Egyetértés“ hasábjain fújt valami ujdonsült hazafi bele a réztrombitába, mely rekedt szavu ugyan, de annál rikácsolóbb, s annál job-kan csiklándozza az ember fülét.

Arról töprenkedik a jámbor hazafi, hogy „lehet-e Magyarországon forradalom? s aztán oda lyukad ki, hogy ha ők a törvény engedte korlátok közt mindent elkövetnek arra nézve hogy az országot függetlenné tegyék, bármilyen is annak követke-zménye, s akad olyan naiv kormány, mely ezért reájuk fogja, hogy forradalomra izgatnak, ám legyen igaz a neki!

Meghiszem én azt, hogy akad széles e hazában sok olyan mihaszna ember, akik nem bánják bármi legyen is a következmény, csak hogy ők a zavarosban halászhassanak.

De azt már mégis sajnálom szivemből, hogy ha-zafias gondolkozású, okos emberek, milyenek hála ist-tennek vannak ott a szélen is, beeresztnek maguk közé ilyen rekedt hangú trombitást, hogy velük egy gyékényen áruljon, az „Egyetértés“ ponyváján.

Ami különben a sokat hangoztatott törvényes kor-látok közt való cselekvést illeti, arra nézve szép példát mutatott a főváros VI. kerülete polgárságának kisebbik része, (a legutóbbi választásnál t. i. megbuktak) mely Helfy neve alatt valamelyes kört alakítván, azzal nyil-vánosan kezdett szerepelni, mielőtt alapszabályait a ha-tóság tudomásul vette volna. Ezért aztán a kör elnökét 500 forint pénzbírságban marasztalták el.

Hanem persze, ez zsarnokság, az oly urak véle-ménye szerint, kik mindent a törvény engedte

korlátok közt szeretnek cselekedni, s az-tán ha mégis kizökkennek, miért természetesen fele-lősségre vonatnak, megvan a nagy lárma a zsar-n ok s á g miatt.

Az sem a legutóbbi bolondság, amit egy krakkói ujság beszél, hogy t. i. N é m e t o r s z á g b a n s z ö v e t s é - g e s t t a l á l u n k , h a O r o s z o r s z á g m e g r o n - t á s á r ó l l e s z e n s z ó .

Már én pedig még sem hiszek a németnek.

Olyan nincs.

V e n d é g : K é r e k f é l m e s z e l y , b o r t .

K o r e s m á r o s : O l y a n n i n c s .

V e n d é g : H o g y - h o g y ? , h i s z e n ö n k o r e s m á r o s é s t a r t o z i k v e n d é g e i t k i s z o l g á l n i , h a e r r e m á s e m b e r e n i n c s .

K o r e s m á r o s : D e k é r e m , h i s z e n e g é s z m e s z e l y - b ő l i s a l i g l o p h a t o k v a l a m i t , h á t m é g f é l b ő l .

Életszabályok.

* N e m á s z s z á l á t a k e r i t é s e n , h a a n n a k a j t a j a n y i t v a v a n .

* N e m é r g e l ő d j e l s e m m i n , m e r t k ü l ö n b e n e s a k - h a m a r m i n d e n e n m é r g e l ő d n ő d k e l l e n e .

Gátló akadály.

— A s s z o n y s á g , m i é r t n e m n é z h e t j ü k m e g a v a d - e m b e r t ?

— M e r t a z e l l e n ő r z é s i s z e m l é n k e l l e t t m e g j e - l e n n i e .

Egy kiérdemülésre megérett kórista naplójából.

Kikarcolta: Vasváry Ferenc.

Ma a szinpad bal oldalán álltam!

Ez először történt húsz év alatt.

A rendező szeszélye hozta magával; — először adtuk a darabot — új betanulással; s e miatt az ő fogalmai szerint mindennek ujnak kellett lennie. — Jobb lábomat előre kellett tartanom, a balt hátrább, hogy az illem meg ne sértessék.

Ez az új helyzet, minden szokatlansága mellett se volt annyira kellemetlen, mint a hogy előre képzeltem.

Húsz éven keresztül minden este ugyanazon a he-lyen állani, ugyanazokat a mozdulatokat tenni s ugyan-azt az arcot vágni, biz' itten elég praxist nyujt, hogy az ember megszokja s hogy ez a szokás az embernek második természetévé váljék; s egyszerre váratlanul, pusztán szeszély miatt kizökkegetnie a megszokott ke-rékvágásból, biz' isten soha sem kellemes!

Féltem is ettől jobban, mint mikor huszonöt év előtt első szerepemet mondtam el a piripócsi nagy fo-

gado istállójában össze tákolt szinpadon ; — s ma, hogy keresztül estem rajta, szinte jól esett lelkennek ez a kis változatosság.

Húsz évvel fiatalabbnak képzeltem magamat !

Akkor szintén a szinpad baloldalán állottam : — nem a fővárosban, nem is Piripócsán, hanem — Kutya bagoson.

Csillagos nyári est volt. A tejutas boltozat bera gyogott a tetőzetlen szinkörbe s rám mosolygott oly nyájasan, a mily nyájasan mosolyogtam én, a nézőtért kerítéstörésig betöltő közönségre . . . Az a közönség az enyém volt. Egyedül az én kedvemért jött el a szinházba. Kezük csak azért volt, hogy nekem tapsoljanak ; szemük, hogy engem nézzenek . . . Ah, boldog, dicső est volt az ! . . .

Öt éves színész, és mi több : szinlaposztó is voltam ; — és akkor volt első jutalomjátékom ! — A legelső és a legutolsó is az életben . . .

Reggel, mikor a szinlapot hordtam, még alig mer tem hinni ebben a gyönyörben ; — mámaros voltam az öröm miatt, — tántorogva jártam az utcán. — A nagy nap váratlanul virradt föl reám, — kétkedtem és elolvastam vagy hatvan szinlapot . . . de mindegyiken ott állott ujjnyi vastagságu betűkkel, hogy ma az én . . . hogy ma : **Virányvárfalvi Adorján** jutalomjátékául adatik a : „Fekete orvos vagy : a titkos házások kínos szerelmének rettenetes végzete“ dráma öt felvonásban ; mire a mélyen tisztelt nagyérdemű szinpartoló közönség kegyes pártfogásaért alázatosan esedezik a — jutalmazandó.

És ez a jutalmazandó én voltam !

És a közönség csakugyan nem fukarkodott ; eljött és megtöltötte a nézőtért úgy, a hogy még Kutya bagoson soha !

Én játsztam **Fabient**, a „Fekete orvos“-t, a — cimszerepet . . . és akkor álltam a szinpad baloldalán (utoljára máig) s mikor a gögös marquisnő fenyegetéseire büszkén szemébe vágtam, hogy Franciaországban nincsenek rabszolgák, itt a szegény mulat is épen olyan szabad ember, mint a minő a hetyke Jaint — Luce lovag, vagy akár maga a büszke marquisnő, — ah akkor voltam diadalom tetőpontján ; oly tapsot kaptam, a milyet a kutya bagosi szinpadon még senki se !

. . . Boldog idők ! . . . Miért kellett ti néktek elmulnotok ? !

A számos virágokrétaból csupán egyetlen egy szál rózsát tartottam meg magamnak e fényes nap örök emlékeül ; — a többit mind oda ajándékoztam Klárának. (Klára ! . . . Ah, hogy már könyezni se tudok többé ! . . .)

Vége volt az előadásnak s én büszkébben mint valaha léptem az igazgató elé, ki a szinpad közepén, kis asztal mellett másféli szál fagygyú gyertya világánál számolta össze az est jövedelmét.

Rám pillogott, a mi nála azt jelentette, hogy : „meg vagyok önnel elégedve !“

Nyolczvan forint volt brutto jövedelem ; — „meg tizenhárom forint napi kiadás ; a megmaradt összegnek fele engem illetett, — mint jutalmazottat.

Jó estét akartam csapni. Társaimat már előre meghívtam. — De nem akartam mohócnak látszani ; nem kértem többet egyelőre, csak tiz forintot.

Az igazgató, apró, zöld szeméit rám meresztette, azután kis szünet mulva belemarkolt a pénzhalmazba ; és kezembe nyomott belőle — húsz krajcárt.

„Itt van ! Elégedjék meg vele édes barátom ; ne felejtse el, hogy a mai jövedelme törlesztésbe megy s ön még, tizenegy forint ötvenkét és fél krajcárral marad adósom. Ez a húsz krajcár is szép tőlem.“

A csalódás nagy volt, de végre is a diadal nagyobb volt ennél, meg aztán hasztalan is lett volna az ellentmondás. — Ha fájts is, magamba fojtottam.

Harmadnap esett a legközelebbi előadás, azaz esett volna, ha az eső nem kezdett volna fenyegetőzni.

Már valamennyien ki voltunk marquirozva ; már egynegyed órát késtünk a kezdettel ; — még mindig vártuk a közönséget.

Csak nyolcz ember volt a szinházban ; — köztük a hangosan türelmetlenkedő pap, ki legelőször jött el ; — s a mindinkább növekedő szél oltogatni kezdte a lámpákat.

Féltünk a deficittől. — Azzal az előadással a II-ik bérlet első számát játszottuk volna le — és babonások voltunk, nem akartuk deficittel kezdeni.

Végre elhatároztuk proporcionális közakarattal, hogy a jegyeket más napra érvényesítjük.

„Menjen, lelken Virányvárfalvy úr“ — szölt hozzám az igazgató ; — „jelentse ezt ki a nagyérdemű közönségnek.“

Ugy vettem észre, hogy kedvet akar nekem csinálni ezzel, a jutalomdíj visszatartása által okozott szomorúságért.

Öt év alatt nem volt forróbb vágyam, mint, hogy jutalomjátékom legyen, meg, hogy valamit a szinpadról jelentsek ki a közönségnek.

Ez utóbbi szerencsében részesülőkét szokta a közönség rendszeren a társulat legokosabb emberének tartani.

Rendszeren az igazgató szokta az ilyesmit teljesíteni és rendszeren bele is sült. Mindig nagyon cifrát akart rögtönözni, aztán mindig nagyon is cifra lett belőle.

Második forró vágyam teljesülésének küszöbén, öntudatosan intettem helyeslést s fölléptem a culissák közé ; — megesküdtem magamban, hogy ezzel az alkalmal, az igazgatónak minden addig elkövetett baklövését helyre fogom hozni.

„Csöngess — huzd !“ kiáltám a kordina-húzóknak és kifeszített mellel állítottam helyemre.

A függöny már emelkedett, mikor a szinpad tulsó oldaláról át-kiált hozzám az igazgató, hogy csak maradjak, — majd még is csak ő maga fogja kijelenteni.

Megbánta az áspis kigyó, hogy új babérlombra tehettem volna szert

Hirtelen haragomban — gondolatban — csak azt kívántam neki, hogy bár csak sülyedne el ott a szinpad közepén ; — csak hogy Kutya bagoson nem volt más szinházi sülyesztő, mint a deficit, — abba meg aztán szokás szerint valamennyien elmerültünk.

A hyenaszivű igazgató az utolsó culissánál kilépett, egy kacskaringós körsétát csinált, míg az üres sugólyuk elé ért, azután egy trillás torokköszörülés után rá kezdte cifra virágokkal ékesíteni szokott rögtönzését :

„Mélyen tisztelt nagyérdemű közönség ! Kegyes elnézésért esedezünk. Miután a kedvezőtlen időjárás miatt e mai jól sikerült előadást jövő csütörtökön fogjuk adni, van szerencsém kijelenteni, hogy a mai bérlet első számú előadást, ugyancsak csütörtökön adjuk bérlet első számban.“

Erre aztán a pap hangos nevetéssel csak azt jegyezte meg, hogy : „uo, az érdemes director úr beszéde igazán csütörtököt mondott.“

S nyomban fogadást is tett ; hogy azontúl minden nap elfog járni a szinházba, mert ott nagyon jól lehet mulatni.

Én szívből kacagtam volna, ha a keserüségtől szívem esurdoltig nem lett volna.

Erre az új méltatlanságra eszembe jutott minden a mit eddig eltértem és elhatároztam, hogy véget vetek a türelemnek ; — van más igazgató is a világon.

(Vége köv.)

A „Család Lap“-ja 26-ik számában közölt talányok megfejtése a következő:

A számrejtvényé: „Ujévi ajándék.“

A szótalányé: „Mária“

A sakk-rejtvényé:

„Zavaros a Rima vize
Ha megárad,
Rima-partján busulok én
Te utánad.
Zugva jönnek, zugva mennek
A habok.
De én csak utánad mindig
Rima partján busulok.“

Helyes megfejtéseket ezeken kívül következő t. olvasóink küldtek be:

Angyal Irén, Altnáder Jusztina, Antalik Lina, Arabella, Ádámik Klára özv., Anton nővérek, Ambrózi Emma.

Budayné-Rumpler Nina, Bohner L.-né, Baghy Ilonka, Bartusz Anna, Bagyik Erzsébet, Békessy Róza, Bajzát-Kovács Mariska, Buza Sándorné, Balassa Gizella, Bátky Irma, Balassa Margit, Boldogh Kálmáné, Braun Regina s. Etelka, Bagyik Erzsike, Bodog Teréz, Balajthy Ilonka, Biczó Erzsike, Bagi Borbála, Bary Amália, Békeffy Sándorné, Benkó Ilona, Bakats-Kolozsváry Ida, Bakaes-Blanka.

Czabek Vilma és Ludmilla, Csécs Izabella, Csepely Évike, Cseh Jolán, Csató Jolán, Csillag Juliska, Csalogányi Mariska, Czipura J.-né, Csernó Melinda, Czirner Emilia.

Dercsy Mariska, Dóczy Endréné, Dudik Margit s. Ilona, Dobál Pepi, Derényi Ferencné, Dechsler Hermin, Dzsida Mihályné, Domanek Istvánné, Dénes Lajosné, Dudich Istvánné.

Erdélyi Gy.-né, Emödy Bianka, Ecsey L.-né, Ereky W. Mariska, Égi Hermin, Eöry-Posta Mariska, Erdőhegyi-Rózsa Piroška.

Fet-Szerbár Ilonka, Fülöp Julia, Flaskay Dezsőné, Földváry Klára, Fehér Ida, Fülöp-Plank Teréz, Fodor Julia, Fronhoffer Franciska.

Györgyi Irma, Gaján-Szomor Etelka, Gál-Muranyváry Irma, Gózonne-Simon Janka, Györy Etelka, Görgey Vilma, Gödölle Erna, Göndöczné-Horváth Julia, Geiger Dezsőné, Györfy Jolán, Glück Irén.

Huszár-Bátky Rózsa, Harsányi Lina, Hatvani Lotti, Horváth Jolán, Hoferné-Losy Mariska, Horváth Mária, Hidegi Antónia, Hadzsy Irma, Hángyel Erzsé, Hayt Giza, Hubay Endréné, özv. Hitt- rich Ida, Hargitay Anna, Hosszu Emilné.

Igaz Berta, Igics Mariska, Ivády Miklósné.

Jungwirth Julesa, Joachim Irén, Juhász Emma, Janes Aranka

Köváry Miklósné, Kaufmann Rózsa, Kutassy Mariska, Kiss Gézané, Kozma Ilonka, Kocsy nővérek, Kiss Jánosné, Koncz Gabriella, Kohár Lenke, Kubinszky Jánosné, Kontz Viktória, Kovács Izabella, Kesső Károlyné, Kovács Juci, Korsinek Sárika, Kerekes Anna, Z. Kiss Lászlóné, R. Trux Mariska, Kosztolányi Aranka, Kovács Anna, Kövér Ilma, Kovács Aranka, Kappéczy Vilma, Korrick Zsófia, Karcasai-Schidlík Borbála.

Lészai Kati, Laczkó Izabella, Lauka Mariska, Liebermann Róza, Lang Mari, Lóbor-Szikra Ilona, László Ferencné, Lázár Katalin, Ligethy Julia.

Molnár Eszti, Mikos Nándorné, Mikos Ilonka, Molnárné, Németh Jolán, Márkus Lászlóné, Mikos Gizella, Márton Imréné, Molnár Amália, Mayhen Irma, Móder Adalberta, Matusch Klementine, Mayerfi Juliska, Molitorisz Berta, Meller Katinka, Mezey Teréz, Mihály Róza, Molcsányi Pozsgai Ilona, Mészey Ilona.

Novák Matild, Nagy Gyözőné, Nagy Eszti, Nagel-Sterbeczky Teréz, Nagy Vincéné, Nyilas Agnes, Nagy-Károlyi Berta, Németh Bianka, Neustadt Regina, Nagy Tamásné.

Okniczky Erzsike, Ostermann Luiza és Nina, Öböli Etelka, Okolicsányi M.

Papp Mariska, Pöck Irma, Polgár Lászlóné, Péchy Mariska, Potoczky Antónia, Perlaky-Kosinszky Mariska, Péczér Ignácné, Pápay Leánderné, Perczel Skodacsek Zsuzs., Pongrácz Ilona, Prop-per Berta, Puskás-Biró Otília, Petrovsky Dezsőné, Pihovszky Zsófia, Propper Róza.

Rumplerné-Maurer Nina, özv. Rumplerné-Bognár Fáni, Rimanóczy Jenőné, Russanayné-Pándorfer Mariska, Raabné-Weiss Sarolta, Radetzky Károlyné, Rechnitzer Berta, Ruszdyák Paula, Radocsay Etelka, Reitter Luiza, Radocsay Nina, Ratkovszky Mari, Rekvényi Riza, Romanovszky Mariska, Reismann Mária.

Szilády Gézané, Szabadi Fr. Gizella, Sipos-Kolacsek Terézia, Stetina Berta, Schlick Jolán, Szászy Mariska, Szóvát Ilon, Schusztter Emma, Spatenka Leopoldine, Soósné-Veréby Emma, Szuhár Teresi, Somogyi Jolán, Szóvnyi Etelka, Szilágyi Erzsé, Scheltsch Mihályné, Szilágyi Adél, Szirmay Szidónia, Sággy Mathild, Szorád Belané, Szeccsary Vilma, Scheftsik Mihályné, Szabó Józsika, Szabó Ferencné, Simon Etelka, Sudár Mathild, Stark Jenőné, Stenczel Vilma, Schön Rozália, Szabó Mari, Szabó Antónia, Sipos Péterné, Scheftsik Mihályné, Sztürek Istvánné, Szilávy-Schulez Vilma.

Tóth Pálné, Tóth Terka, Tarafás Aranka, Tátray Józsefné, Tómek Istvánné, Tóth Juliska, Török Elvira, Tóth Istvánné, Tóth Lajosné, Tamás Kornélia, Tóth Péterné, Trájer Margit.

Ujszivy Ilona, Ūrge Fanni, Ujhelyi-Lami Ilka.

Vitályos Róza, Vinczi-Sebestyén Ida, Várföldy Elekné, Vukics Arakka, Veres Ilka.

Zsedényi Erzsike, Zlinszky Istvánné, Zwarinyi Jánosné, Zombor Juliska (B), Zatlukal-Eva Etel, Zongor Mariska.

Angyal István, Almássy György, Antok Dániel, Ágoston Béla, Agyagássy Sándor, Ádám Albert.

Buday László ifj., Balajthy István, Bárkányi Mih., Belák József, Bognár György, Bódi István, Bene Ferenc, Barnafy Gábor, Bulkay Mih., Biliczky Aladár, Berger Gusztáv, Benedek József, Bódi István, Babits József, Bezinkey Béla, Buday Aurel, Bolemann István, Buza Sándor, Bartha Albert, Baumgartner J., Bugyi Ferenc, Boldog K., Bodó István, Borbola Kornél, Bartha J. Béla, Boros Gyula, Bauman Nándor ifj.

Csete György, Csongvay Lőrinc, Csepely Zsigmond, Csouth Béla, Csorba Ferenc, Cseryné-József István, Csató István, Cseh Lajos, Csegezy Lajos, Cserény Mihály, Czirák János, Cziike Ferenc, Csergő Sándor, Czánik Gyula.

Dérczy Péter, Dux Armin, Dudits Gyula, Detáry Ferenc, Desseswffy Kálmán, Duroczky Andor, Dobay Lajos, Denk Árpád, Dolezal József, Dávid József, Dósa János, Davidovits Adolf, Dommonkos Péter.

Ecsedy Károly, Ekes Lajos, Ehlinger Fer., Egely Márton.

Füle János, dr. Frank Miksa, Frey Ottó, Fehér József, Fischer Károly, Falsik S., Funk Ignác, Fodor Dániel, Fodor Sándor, Ferenczy Kálmán, Finkmann Vilmos, fogyasztási adóhivatal Komáromban, Futnan Pál.

Gedeon Gáspár, Goldstein Fülöp, Graizely, Gorovoy Miksa, Grünfeld Mór, Gruber János, Gyenes János, Gergelyi László, Gulyás Kálmán, Györfy Gábor, Grosz Soma, Gózan Sándor, Gulassa János, Glück Lajos, Govrik Sándor, Gergely Lajos, Gera Szilveszter, Grünfeld M. Grosz Gábor.

Hofer Ferenc, Haller Károly, Huszár István, Hetey Lajos, Hirt Pál, Hamar András, Haaz Antal, Hirschl Károly, Heller Ignác, Harsági Ferenc, Hankó Antal, Hokovicz, Hernászthy V. Béla, Horvátovcis János, Hirsch Ignác, Heid Alajos, Hodosy Ernő, Horváth Béla.

Illés Gyula, Inczedy József, István Albert.

Jablonszky Imre, Juhász Lajos, Juhász M., Juhász Károly, Jovánovits Emil, Jablonszky Mihály, Juhász Miklós, Jaszenecák Gusztáv.

Kiss István, Krisztinkovich Árpád, Kubinyi Pál, Kamenitzky János, Kovács Sándor, Klein Jakab, Komáromi Gyula, Kemenczy Mihály, Klein Miksa, Kritsa Győző, Koller Lajos, Kovács Gábor, Kubányi József, Kökényes Károly, Kozák Lajos, Kiss János, Kocsis József, Kovács Géza, Kron János, Kiss Sándor, Kovács Lajos, Kuthy Lukács, Kevitzky Adolf, Kruts Lajos, Kovács Albin, Körtvélyes, Ádám, Kiss Dániel, Kántor Pista, Kreuchel Gyula, Kozma Kálmán, Kunosy Armin, Kájel József, Krupetz Ede, Kiszely-Pap Ferenc, Kövér József, Krausz Miksa, Kanda József, Kabai Sándor, Kovács Károly, Kopan János, Koncsak Dávid, Kautkol János, Kakas Lajos, Krupa Kálmán, Kámory L., Kamenár Ferenc, Kelk Géza

Lung Mátyás, Lázár Lajos, Lutz Ferenc, László Ferenc

Martiny Dezső, Majnik Géza, Mikos Nánd., Mészoly Ambrus, Mátkovics Ignác, Mattyasovszky N., Molnár János, Molnár Imre, Miklós-Sztipán István, Marics József, Marthy György, Mezey Ign., Machó József, Mihály Gábor, Mezey Miksa, Marek Samu, Munka István, Melegh I., Mocskonyi Gyula, Matóka Sándor, Makranczy György, Muth Sámuel.

Navratil Ede, Nyáry József, Nagy Alajos, Német Zsigmond., Neubach Adolf, Nemetsek Ágoston, Nagy Béla, Neszméry Gáspár, Nyíri Lajos, Nagy Alfonz, Nagy Károly.

Ordódy Mihály, Orencsák János, Österreicher József, Óriás József.

Puskás József, Polgár József, Perszina József, Pivovarszky Ágost, Perndl Adorján, Petrovszky Dezső, Péchy Károly, Pulgyay Vilmos, Pollák Szigfried, Perlaky József, Puskás Ferenc, Pokorny Fer., Pártényi L., Palotai János, Persián János, Páczner Károly, Pázmány Elek, Pachoffer Ákos, Palcsesz L. Pete F., Plathy Bert., Péczely Árpád.

Ross Gyula, Rumpler Ferenc, Rech Gyula, Rehák Antal, Rudnay József, Rosenmayer Habakuk, Rakovszky Ignác, Rosenzweig Samu, Rác István, Rill Imre, Réthy Endre, Rosenberg Armin.

Strauber Soma, Schmidt Béla, Salamon Gyula, Sebestyén István, Szalay Károly, Szeiffert Kálmán, Spargnapane Antal, Szabó Mihály, Simon N, Surány Gyula, Szabó Sándor, Szabó Albert, Szilágyi Pál, Schwarz János, Székány Antal, Sikér Ágoston, Schäffer György, Sántha Simon, Stráda István, Szendrey János, Scultéty Kornel, Sallay Gyula, Székely József, Szoboszlai Pál, Saja Sándor, Sörös Béla, E. Szabó Gy., Stadler Mih., Sremmel, Sztipán Istv

Tomcsányi Márton, Tóth Ferenc, Tarisznyás János, Tóber János, Törös Ferenc, Tóth Aladár, Turner István, Takó Antal, Tóth Imre, Thomka László.

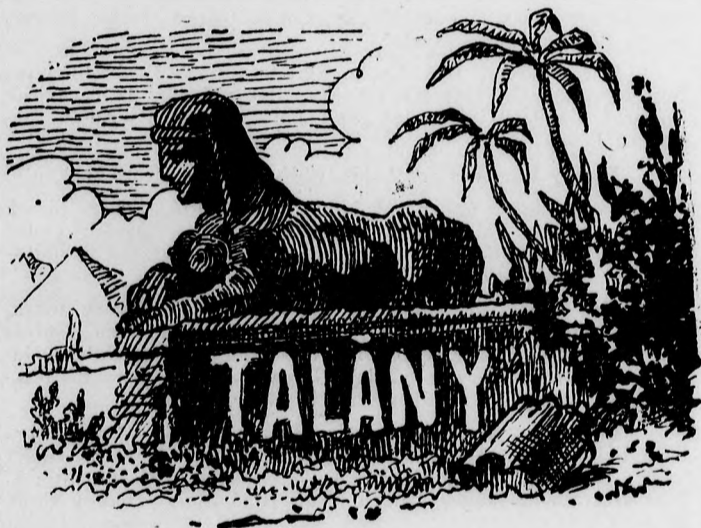
Ujsághy Bálint.

Vondrások Ferenc, Varga Gyula, Vasváry Sándor, Virág Tamás, Vitkovszky Imre, Váry Dezső, Vilheim Soma, Vecsey Sánd., Világossi József, Vlenirák Matyás, Váry Lajos, Vasassy József, Vasváry-Kovács Márton, Viski György, Veres Lajos.

Wákár István ifj.

Xantus János.

Zatkalik Károly, Zetykó Ede, Záborszky Gyula.

Számrejtvény.

Ujsziwy Ilonától.

- 12, 7, 5, 10. Megsemmisül, hamuvá lesz,
De a földről el soh' sem vesz.
1, 4, 6, 2. „Ez éltetőd, ha elbukál“
Nyugtót találsz hantjainál.
5, 9, 12, 1. Az ó-korból tudod nevét,
Birá ő az Isten kegyét.
8, 11, 5, 10. A ki ilyen, nem bo dogul,
Példáján az okos okul.
1—12. Legyen élted vezérelve
S vele együtt harera kelve
Mutasd meg, hogy ez az érzés,
Ellen hadát, mint űzi szét.

A megfejtők közt szép fénykép-albumot sorso-
lunk ki.

Sakk-rejtvény.

Géczy Tivadartól.

(Lóugrás szerint.)

		csip-	nám :	Rá	ren		
		van,	vagy	rany	Ha		
lyen	e	gat	ke,	Éb	szál-	a-	én
lol	Mert	he-	ked	rül	bús	nék;	lott
		ves	da		a	kő-	
		szép	a		száll-	ger-	
		azt	ba		rös-	bús	
		temp-	ros		li-	ra	
vá-	bám.	csak	lom	ká-	ger-	Kő-	cze
is	kő-	ged	Ró-	van.	vol-	la-	li-
		Ott	ze-	ab-	cze.		
		zsám	Sze-	nék,	pén		

A helyesen megfejtők közt érdekes zeneművet
sorsolunk ki.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. urhölgynek. Nagybánya. Igaza van nagysádnak, az oda bigeszített jelzővel csak t. olvasóinkat akarták megtévesztani, de nem sikerült nekik, s ezt köszönjük mélyen tisztelt előfizetőinknek, kik reméljük, nem fognak csalódni bennünk helyezett bizalmukban. A késedelmet eddig az ujévi összetorlódás okozta, de már ezen túl vagyunk. Abból a vörös borítékú lapból pedig nem jelent meg több, mint a mutatvány-szám. Fogadja szívélyes üdvözlötünket. — **Ó. M.** urnak, **S. A.** Ujhely. Tévedésből történt, elintéztük a többire nézve úgy van, amint gyantotta ön. — **K. E.** urnak. Székes út. Eddig megjelent számainkat elküldtük. Szabad beces nevét előfizetőink közé igtatunk? — **G. M.** urhölgynek. Szinye (Erdély) Lapunkat küldjük rendesen. Becces nevét, ohajtása szerint beirtuk fél éves előfizetőink közé. **K. L.** urnak. Kaposcs. Nem lesz eztán késedelem. A hiányzó számot megküldtük. —

T. F. urnak. Zilah. Más lap ezen a címen nem létezik. A „Család Lapját“ küldjük rendesen. — **M. O. né** urhölgynek. Kassán. Késedelem nem fordul elő ezután. — **N. Gy. né** urhölgynek. K. Majsán. Meg lesz velünk ezután elégedve nagysád a pontossággot illetőleg is. — **N. A.** urnak. Szántó. Megkaptuk Lapunk megy rendesen. — **U. J.** urnak. Sz. Domonkos. Kérjük megjelölni melyik kötetből hiányzanak a lapok — **D. F.** urnak. Még gyöngö szárnypró bálgatás, de a tehetség nyomait elárulja. — **Sz. M.** urhölgynee. R. Keresztur. Talányokat szivesen fogadunk. A megfejtésre jutalmakat a szerkesztőség tűz ki. — **L. J.** urnak. Szabad-szállás. Köszönettel vettük. Felhasználjuk.

A többi beküldött kéziratokról jövő számunkban.

Második évfolyam.

4. szám

Budapest, 1879. január 26.

A CSALÁD LAPJA

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
OZORAY ÁRPÁD.

Szerkesztő- és kiadó-tulajdonostárs:
PERCZEL GYULA.

Szerkesztőség:

VI. ker. király-utca 11/16. sz.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Közlésre szánt kéziratoknál kérjük a papírnak csak egyik oldalára írni!

A leveleket kérjük bérmentesíteni!

Kéziratok visszaküldésére nem vállalkozhatunk, azonban közlésre el nem fogadott kéziratok kívánatra két hétig visszaadtnak.

Kiadó-hivatal:

VI. ker. király-utca 11/16. sz.

Ide intézendő minden a lap anyagi részét illető közlemény.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 "
Negyed évre 1.50

II. ÉVFOLYAM.

BUDAPEST, 1879.

NYOMATOTT A „HUNYADI MÁTYÁS INTÉZET GYORSSAJTÓIN.

HETI NAPTÁR.

J a n u á r h ó.

Római-katholikus			Protestans	Görög-orosz		
26	Vasárnap . . .	Polik pk. vt.	Pol.	14	Ratai v.	☉ Holdtölte 8-án 1 óra 4 perckor délután.
27	Hétfő	Arany sz. Ján. p.	Arany sz. Ján.	15	Thébai Pál	☾ Utolsó negyed 15-én 18 perckor déli 12 óra ut9n.
28	Kedd	Margit	N. Károly	16	Pét. sz. a bör.	☉ Ujhold 22-én 1 óra 7 perckor délután.
29	Szerda	Szalézi Fer. p.	Valér	17	Nagy Antal a.	☾ Első negyed 30-án 1 óra 1 perckor délután.
30	Csütörtök . . .	Martina sz.	Adelgunda	18	N. Athan., Cz.	
31	Péntek	N. Péter, Gyula	Virgil	19	Makár ap.	
1	Szombat	Ignác pk. vt.	Birgotta	20	Euthim ap.	

TARTALOM: Rákosi Jenő. (Képpel.) — Ráró és csillag. (Elbeszélés.) (Vége.) — Vándorlás "közben. (Vers.) — Isten uja. (Novella.) (Vége.) — Köpenyemhez. (Vers.) — Hölgyrovat. (Képekkel.) — Humor. — Megfejtők nevei. — Talányok. — Szerkesztői üzenetek. — Mellékleten egy iv regény. — Boritékon. A hét ujdonságai. — Előfizetési felhívás.

A HÉT UJDONSÁGAI.

Felhívás és kérelem.

Midőn a mult évi november hó végén, a mások lelkiismeretlensége miatt szünetelt „Család Lapját“ tetemes anyagi áldozatokkal megindítottuk, tettük ezt azért, hogy a lap előfizetői legalább ebben ne károsodjanak, s tettük abban a reményben, hogy az a közönség, mely elfogadta tőlünk ezt az áldozatot, nem hagyand cserbe a lap tovább folytatásánál.

Reményünkben nem is csalódtunk. A „Család Lapja“ jövője meg van állapítva. Létele jogosult, mert oly számú olvasókkal dicsekedhetik, mint kevés hasonló vállalat. Jelen számunk még csak a negyedik az évnegyedben, de úgy hisszük, t. olvasóink már e pár számból is meggyőződhetnek, hogy folyton haladásra törekszünk, úgy a külső cím, mint a beltartalom tekintetében. Ezzel akarván meghálálni t. olvasóink nagybecsű támogatását. — Ujabb időben azonban bizonyos emberek részéről az a rágalom szórattott ellenünk, hogy a postán más lapoknak szóló előfizetéseket vettünk át, mit határozott valótlanágnak kell bélyegeznünk, mert az általunk átvett előfizetések mind a „Család Lapja“-ra voltak címezve, más lap pedig ily címen nem létezik. Az a vörös boritékos lap, mely kevéssel első számunk megjelenése előtt lapunk címét bitorolva, bizonyára azért, hogy előfizetőinket megtéveszsze, mutatványkép szétküldetett, meg sem indult, s így nem létezik, de felőle az utolsó időig tudomással sem birtunk. Akik arra fizettek elő, s előfizetésük a cím azonosságánál fogva hozzánk került, felszólalásukra pénzüket visszakapták, valamint visszakapják mindazok, kik lapunkkal nincsenek megelégedve s ezt tudomásunkra hozzák. Mi nem erőszakoljuk lapunkat senkire. Arra kérjük tehát t. olvasóinkat, hogy meg nem elégedés esetén bennünket tudósítani sziveskedjenek, hogy ily esetben pénzüket visszaküldhessük.

Téli tárca.

A tél egész pompáját ragyogtatja. Minden fa csillogó fénytől ragyogó fehér bokrétát képez,

melynél bájosabbat és költőiebbet sem a nyár, sem az ősz nem képesek nyújtani.

Az utcákon vidámon röpkednek a csengő-pengő szánkák, a házak tetőit hófehér lepel fedi. Most mondhatni igazán, hogy hófehér lepel.

Az évszak már sok esztendő óta nem mutatott annyi jellemet mint az idén, de rég óta sem is oly gyönyörű és elragadó.

Mert az évszakok hasonlítanak az emberekhez: a jellem őket is szebbé teszi.

Pár nap óta oly hdeg van, hogy mint mondani szokás a madarak elfagynak a levegőben.

A főváros élvezheti teljes mértékben a tél örömeit, jég-sport minden nemét.

Egész karavánokat is lehet látni a fiatalokból és felnőkből, a mint fogatokon, bérkocsin, vasuton sietnek a város erdő tavára.

A farsang is beköszöntött zajos pompával.

Minden este két-három bál tartatik, s dacára annak, hogy mindenki, kivel az ember csak beszédbe áll, szegénységről, rosz időkről panaszkodik, közönsége mindegyiknek akad, s a fény és pompa, melyet több-kevesebb izléssel a hölgyvilág kifejt, ámulatba ejt és megdöbent.

Hisz ha csakugyan olyan roszak az idők, s a szegénység csakugyan oly nagy, akkor a hölgyek közt kifejlett a pompa és fényverseny a romlás útja s a kikerülhetetlen bukás lejtője! . . .

Na, de beszéljenek mások a bálokról a fényről a tél örömeiről, mi most a szegényekre gondolunk, kik hideg szobában dideregnek, s ama kis, alig nyolc éves fiucsakára, kit vékony kabátkában és rongyos cipőben mindennap a Sándorutca sarkán látunk dideregni, megmeredt ujjait lehelle-tével melengetve és félénk gyöngé hangon krajcárkát esdekelve a jó meleg bundákban és felsőöltönyökben tova siető járó kelőktől.

De a szegény gyermek nagyon kevés krajcárt kap.

A tél ellensége a koldusnak.

Sok ember részvétre lágyul ugyan, de kevés embernek van bátorsága jó meleg kabátját kigombolni, hogy zsebőből krajcárkát keressen elő.

A kis fiu folyvást ugrál, hogy testét fölmelegitse és lábait a megfagyástól megóvjja.

Egy krajcárkát, éhezem, fázom! — mondogatja gyöngé áthüléstől rekedtes hangon.

Egy-egy ember megszanja őt, és ad neki valamit, de a legtöbb meg sem hallja sóhajait és hidegen megy el mellette. Olyanok is akadnak, kik durva hangon rávállnak, s azt kérdik a konstablertől, hogy miért nem fogják el a kis csavargót? — Mit csináljunk velük? hová tegyük? Feleli a konstabler, s megint a fiút, hogy koldulni nem szabad.

Koldulni nem szabad! De éhezni, fájni, de rongyosan, főlig meztelenül az utcákra kényszerülni ily rettenetes hidegben. az szabad, nemde?!

Megbetegedni, megfagyni, éhen halni az szabad úgy-e?

Hát valóban oly sokba kerülne, s valóban nem bírónak meg, hogy e szerencsétlen árvák, csavargók és hajléktalankok számára menhelyekről gondoskodjunk.

Hát a szegényeknek csakugyan ne legyen más menhelyük, mint a börtön, s lopni legyenek kénytelenek, ha didergő tagjaikat fűtött szobában akarják fölmelegíteni!

És óh gúny e gyermek épen ott didereg, hol miniszterek és képviselők járnak és senki sincs köztük a ki meglassa s észrevegye őt.

Mindennap várom a törvényjavaslatot a menhelyek felállításáról, de attól félek, hogy sok szegény gyermeknek kell e sarkon még megfagyni addig, míg ez valakinek eszébe jut!! . . .

Krónikás.

* **Lapunk** divat részében közölt képeink a múlt számtól kezdve párisi minták után készültek, s folyton szebbek és változatosabbak lesznek.

* **A főváros szerdai közgyűlés** egyhangulag elfogadta az ő felségeik ezüstmenyegzője megünneplése tárgyában kiküldött bizottság jelentését. E szerint a gyermekmenhely javára százezer forint alapítványt fog tenni a főváros, mely összegnek azonban csak kamatait fizeti s ezek arányban állanak az eddigi kiadásokkal. A kivilágításra s a szegények közt leendő ajándékkiosztásra tizenötezer forintot irányoztak elő; az összeg az előre nem látott kiadásokra fölvett nyolcvanezer forintból fog fedeztetni. A belügyminisztert Királyi Pál indítványára értesíteni fogják, hogy ez intézkedések nem csonkítják a város vagyonát s a százezer forint alapítvány nem új teher.

* **Királyasszonyunk** irlandi útja nem marad el. Február 18-dikán meg fog jelenni a bécsi iparosok bálján s másnap elutazik. Kisérni fogják: b. Nopcsa főudvarmester, gr. Festetics Mária udvarhölgy, id. gróf Larisch, herceg Liechtenstein Rudolf, és dr. Lányi udv. orvos. April elején tér vissza.

* **Báró Wenkheim Béla** miniszter a tegnapi esti vónattal Bécsből megérkezett.

A köztisztelőben álló Hajós-családot mély szomorúság érte: egyik családfő id. Hajós Menyhért szerdán, hosszas szenvedés után elhunyt 68 éves korában s birtokán, Dómszödnön, ma, d. u. két órakor temetetik el a reform. hitvallás szertartása szerint. Kitűnő családapa, jeles gazda és tőtől talpig jó hazafi volt, testvére az első hazai takarékpénztár igazgatója: id. Hajós József kir. tanácsosnak. Az elhunyt nagy családot hagyott maga után: özvegyet Madarassy Maria asszonyt, kivel 37 évi boldog házasságban élt, hat gyermeket, (kik közt az egyik leánya Dalmadi Győző ismert költőnk; a másik Csaplár Sándor, a harmadik pedig Válcay Imre megyei főmérnök neje,) s számos unokát, kik a jó férjet, apát, nagyapát és ipát fájó szívvel siratják s soha sem fogják feledni. Áldás emlékére!

* **Dr. Patrübány Gerő** fővárosi tisztii főorvost a párisi „Société de médecine publique et d'hygiène professionnelle“

december 27-ki ülésén külföldi levelező taggá választotta. A társulat nem szorítkozik működésével Franciaországra, hanem figyelmét más országokra is kiterjesztvén, az itteni közegésségügyi mozgalmakról külföldi levelező tagjainak jelentései nyomán értesül s Budapest nálunk mindenestire az a hatóság, hol az ország többi részeihez képest egésségügyi tekintetben legtöbb történik és a legváltozatosabb dolgok fordulnak elő.

* **Zsedényi Ede** megbetegedett. Gyomorhurutban fekszik. Már hetek óta gyöngékedik; a sok ülésezés ártott meg neki. Szívós természetű öreg ur lévén, remélhető, hogy egéssége nem sokára helyreáll.

* **Aradmegye** közgyűlése jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését Atzél Péter volt főispán érdemei iránt s elhatározta, hogy Atzél olajfestésű arcképét megszerzi a megyei gyűlés-terem számára.

* **Gróf Zichy Géza** balkezű játéka volt a tegnapelőtti est főeseménye művészvilágunkban. Zsúfolva volt a redoute kis terme úgy, mint tán soha, vagy csak egyszer, midőn Liszt játszott benne a király és gyermekei előtt. Akkor történt csak, a mi tegnap, hogy t. i. az állóhelyet a terem földszintjéről föl kellett helyezni a karzatra, mert az egész földszintet ülésekkel kellett betölteni. Volt szorongás, a minek ezuttal két jótékony egylet: a magyar írók segélyegylete s a zenedei segélyalap látja nagy hasznát, mert a fiatal gróf a jótékony cél megválasztásában is mintegy kifejezte, hogy egyaránt tartozik a zenéhez és irodalomhoz. Rég volt együtt hangversenyen anyi előkelőség, mint ezuttal. S tapsolt minden kéz, a Liszt Ferencé is ugyancsak zajosan. A gróf „páratlan“ játéka általános hatást, (a ki még nem hallá: annál csodálkozást) idézett elő. Félkézzel nem is játszik így senki a világon. A hangverseny részleteiről, a közreműködőkről, az ismétlésekről, melyekben a magyar zene iránti hódolat nyilvánult sat., hossza nem írhatunk. — Most csak azt jegyezzük meg, hogy az a szép dal: „Im grünen Walde“, melyet gr. Zichytől Pauli énekelte, eredetileg magyar szövegre van írva, hanem e dalt többekkel együtt egy lipcei műáros adván ki, ő a szöveget németre fordított s magyar kiadása nincs. A hangversenyt, melynek rendezése körül Duukl N. János oly nagy buzgósággal fáradozott, egy kis lakoma követte a „Hungáriában“ azok tiszteletére, kik közreműködtek s a hangverseny sikerét előmozdították.

* **A magyar kormány** a Bécsben összeült pestis-értekezletre Balajthy Imre min. tanácsost, a közegésségügyi tanács dr. Fodor József tanárt, a fiumei tengerészeti hatóság pedig Catinelli Hektor min. tanácsost küldék ki. A kormánynak nagy kötelessége megtenni minden lépést; de a sajtónak nem volna kötelessége minden pestis meandondát rögtön lenyomatni s a közönség aggodalmait alaptalanul neveli. Legközelebb irták, hogy Odesszában és Bukarestben is fordul elő egy-egy járványeset; de kiderült, hogy ez alaptalan hír volt. Egy kolozsvári lap pedig azt a rémhírt közli (fantartással,) hogy Gyergyó-Ditró székely faluban szintén meghalt volna egy ember pestisben. Igen valószínű, hogy ez is csak mendemonda. A közönséget azonban nyugtalanítja ok nélkül. Tavaly télen is nem egy toll lelta kedvét abban, hogy nyárra pusztító járványok valószínűségét helyezte kilátásba, mivel a balkáni harcok áldozatai heveken át heverték temetetlenül. Félték is elegenden a múlt nyártól, mely azonban szerencsésen, minden járvány nélkül múlt el.

* **Nagyszerű alapítvány.** A hivatalos lap mai számában olvassuk a következőket: „Báró Hirsch M. párisi bankár a

budapesti izr. nőegylet árvaleányházának fölépítésére legközelebb 10,000 forintot adot, tiz árvának ezen intézetben leendő neveltetésére pedig külön még 57,000 frnyi alapítványt tett. Mely nagylelkű adományról a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a nevezett nőegylet igazgató választmánya útján értesülvén, sietett báró Hirschnek a szükölködő emberiség s a közoktatás érdekében tett ezen nemes tettért, meleg köszönetét kifejezni.

* **A Hetényi pár** február elején Kolozsvárra megy vendégszerepelné. Ugy halljuk, hogy a kolozsvári színház igazgatósága fel akarja használni ez alkalmat Hetényiné-Komáromi M. asszony szerződésére, ki nemcsak Kolozsvárt játszott nagy sikerrel, hanem Budapesten, a nemzeti színpadon is általános tetszés közt alakított oly drámai szerepeket mint *Phedra*, *Dolores* (a *Hazában*) és *Pythia* a *Jóslathan.* Másfelől arról értesülünk, hogy Hetényiné-Komáromi M. asszony nem fogja elfogadhatni a kolozsvári színház ajánlatát, mert a nemzeti színház drámai igazgatója, ki buzgalommal fáradozik a drámai személyzet gyarapításán,

erősítésén, már megnyerte a tehetséges színésznőt a nemzeti színház körének.

* **Molnárné asszonyt**, ki hosszas betegsége után szerdán lépett föl először, a közönség rokonszenvvel s percig tartó tapssal fogadta. A kedves művésznő a betegség nem hagyott semmi nyomot s most is beillett „A nagyon szép asszony“-nak. Felgyógyultával a játékrond meg fog élénkülni. A bohózatos francia vigjátékkal (melyben Szigeti József s Ujházi sok derűtség okozói voltak,) a „Három gyertyatartó“ apróságot adták elő.

* **Human Eliz k. a.** ki budapesti vendégszereplése óta folytonosan a fővárosban tartózkodott, mint halljuk, tavasz elején Olaszországba megy s többször fellép a milánói skolaszínházban. Megemlítjük egyuttal a szomorú hírt, hogy a **Humann Adolf**, ki a nemzeti színház zenekarában működött, mint első hegedűs, majd külföldre ment, honnan betegesen tért vissza, hosszas szenvedés után meghalt s hamvait tegnap temették.

Előfizetésre fölhívás

A „**Család Lapja**“ második évfolyamára.

Nem ígérünk sokat, de amit eddig lapunkban nyújtottunk, azt nemcsak nyújtunk ezentúl is, hanem a jelentkező pártolás mérve szerint mindig újabb meglepetéssel igyekezünk t. olvasóinkat megörvendeztetni.

Lapunk iránya és tartalma marad az eddigi. Ujévtől kezdve regény mellékletünket **Wilkie Collins** hírneves angol író „**Szegény Finch kisasszony**“ (Poor miss Finch) című **négy kötetes** vonzó regénye fogja képezni **Arabella** kisasszony tősgyökeres magyar fordításában.

Ugyancsak **Arabella** k. a. gondoskodik ezentúl is a **hölgyrovat** szellemes kitöltéséről.

Képeink jobbak, szebbek lesznek mint eddig.

Azonban meggyőződve, hogy az eddigi 4 frtos előfizetési díj mellett lapunk föl nem állhat, az eddigi előfizetést **évnegyedenként 50 krral** fölemeljük, de e mellett aztán meg is maradunk, s a csekély áremelés fejében új évtől kezdve lapunk **szép színes boricékban** fog olvasóinkhoz **minden héten pontosan** bekocogatni.

Humor-rovatunk szintén folytonos meglepetéseket hozand olvasóinknak.

Kérjük az előzetések mielőbb leendő beküldését, nehogy a lap szétküldésében zavar következék be.

Előfizetési díj a „**Család Lapjára**“:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 „
Évnegyedre	1 frt 50 kr.

A lap első évi folyamában megjelent regényt **Smith Hamlin „Kisértetes vendéglőjét“ 3 kötetben** az év elején újra nyomtatván, t. előfizetőinknek 1 frt 20 krért rendelkezésére bocsátjuk. Októberi új előfizetőink a júliusi évnegyedben megjelent iveket **30 kr.** beküldése mellett megkapják.

Mélyen tisztelt előfizetőinket pedig kérjük lapunknak körükbeni szives terjesztését.

A szerkesztőség.